

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^E JAARGANG

WOENSDAG 27 APRIL 1921

No. 278

INHOUD

	Biz.
HET VERSLAG VAN DE COMMISSIE VOOR MELKVOORZIENING door <i>Mr. G. G. Pekelharing</i>	361
Het Engelsche Financieele Systeem II door <i>Mr. A. Spanjer</i>	364
Het Staatsbedrijf van de Posterijen, de Telegrafie en Telefontie door <i>Mr. G. H. Dijkmans van Gunst</i>	366
Londensche Correspondentie.....	368
De Rijksmiddelen.....	369
AANTEKENINGEN:	
Onderzoek van Surinaamsch hout.....	370
Internationale credietverieening aan Oostenrijk.....	370
Een stem uit de Londensche City over de schadevergoeding en haar invloed op den wereldhandel.....	371
BOEKAANKONDIGING:	
H. J. van Arkel: De Balans, bespr. door <i>Prof. J. G. Ch. Volmer</i>	372
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.....	373
MAANDCIJFERS:	
Ontvangsten van Spoor- en Tramwegmaatschappijen December 1920.....	373
Handelsbeweging over de maand Maart 1921.....	374
Overzicht der Rijksmiddelen.....	375
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	375—382
Geldkoersen. Effectenbeurzen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	
Bankstaten. Verkeerswezen.	

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0.50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

25 April 1921.

In den toestand van de geldmarkt kwam gedurende de afgeiooen berichtsweek nog weinig verandering. Na een slotkoers van 3½ pCt. van de voorafgaande week, liep de prolongatienoteering aanvankelijk weder op tot 4¾ pCt. op Dinsdag. Daarna werd de vraag, veroorzaakt door een meer levendige effectenmarkt, weder geringer en deed het betrekkelijk geringer aanbod de koers weder terugloopen op 3 pCt. Voor wissels daarentegen was er bijna geen geld beschikbaar. Ook hier was echter de vraag gering, maar door de

inschrijving op schatkistpapier werd al het voor disconto-doeleinden beschikbare geld geabsorbeerd, zoodat er onder bank slechts zeer weinig verhandeld werd.

* * *

Bij de inschrijving op het schatkistpapier werd totaal ingeschreven voor f 54.901.000,—, toegewezen werden f 37.150.000,— driemaands-promessen à f 987,86, f 9.400.000,— zesmaands-promessen à f 977,— en f 1.811.000,— biljetten à f 1000,—, gevende een rendement van 4¾, 4½ en 5 pCt.

* * *

De wisselmarkt was deze week flauw gestemd. Alleen Parijs maakte daarop een uitzondering, maar overigens liepen alle koersen meer of minder sterk terug. Vooral Marken waren sterk aangeboden, in verband met den eisch der entente tot afstand van den goudvoorraad van de Deutsche Rijksbank en den politieke toestand. Op eenigszins betere berichten trad er Vrijdag in den loop van den dag een verbetering in, die ook verder bleef aanhouden en den koers na een laagste punt van 4,10 weder deed oploopen tot circa 4,40.

LONDEN, 22 APRIL 1921.

Geld was deze week tamelijk schaarsch. De markt was zelfs Dinsdag genoodzaakt om het bedrag, hetgeen ze schuldig was, te hernieuwen en tevens een bedrag van de Bank of England te leenen. Geen verandering van de Bank rate.

Daggeld werd hoofdzakelijk gedaan tegen 5½—6 pCt. en zevendaags-geld bleef onveranderd op 5½ pCt.

De disconto-markt was buitengewoon stil; weinig verandering in koersen. Tweemaands-papier deed 5¾—7½; driemaands- 6¾ pCt.; viermaands- 6½ en zesmaands-papier 5¾—6 pCt.

HET VERSLAG VAN DE COMMISSIE VOOR MELKVOORZIENING.

Het is bekend, dat de melk — een van de in ons land het overvloedigst voortgebrachte goederen — het artikel is, dat in de crisis van de levensmiddelenvoorziening het langst moeilijkheden heeft opgeleverd. De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel heeft dan ook niet tot de opheffing van de tot dusver van kracht gebleven maatregelen ten opzichte van de melkvoorziening willen overgaan dan na zich te hebben doen voorlichten door een Commissie, die hij daarvoor heeft ingesteld bij beschikking van 10 Januari 1921 (Staatsc. No. 6). De opdracht, welke hij aan deze Commissie gaf, was „te onderzoeken in

„hoeverre in de toekomst de voorziening van de groote „steden in Nederland met voldoende hoeveelheden „melk kan worden overgelaten aan de gemeentebesturen of aan het particulier initiatief, dan wel in „hoeverre de Staat hierbij regelend zal hebben op te „treden.” Zooals blijkt uit de redevoering, waarmede de Minister de Commissie op 8 Februari 1921 heeft geïnstalleerd — opgenomen vóór het op 21 Maart 1921 door haar uitgebrachte en dezer dagen in druk verschenen ¹⁾ verslag —, heeft Z.E. de verwachting gekeesterd, dat de veelzijdig samengestelde en omvangrijke (20 leden tellende) Commissie *spoedig* een *afdoend* antwoord zou geven op het ingewikkelde vraagstuk, dat aan haar werd voorgelegd en hem „den eenigen juisten weg zou wijzen in het labyrint der melkvoorziening”. De Minister somde daarbij de onderscheidene groepen van deskundigen op, die in de Commissie waren vertegenwoordigd: de producenten, de distributeurs, de groote gemeenten (consumenten), de mannen der wetenschap, kamerleden, de commissie van advies voor zuivelaangelegenheden, de leiders van het Zuivelkantoor, de ambtenaren van het departement.

Aan *spoed* heeft het der Commissie bij de uitvoering van haar taak niet ontbroken. Na 6 weken heeft zij in een rapport van 26 bladzijden druks de beschouwingen samengevat, waartoe het melkprobleem haar aanleiding gaf. Dit heeft echter niet kunnen verhouden, dat haar verslag eerst op het allerlaatste oogenblik vóór het aanbreeken van het zomerseizoen (tegen 1 April) is gereed gekomen en dat haar advies aan den Minister nog niet publiek was geworden, toen de Minister bij beschikking van 31 Maart 1921 de verschillende nog bestaande bepalingen ten aanzien van de voorziening met melk en melkproducten — verwerkingsverboden — introk. Het ligt voor de hand, dat de Minister zich daarbij gesteund heeft gevoeld door de conclusies, waartoe de Commissie aan het slot van haar rapport is gekomen. Evenwel trekt het de aandacht, dat deze conclusies met slechts geringe meerderheden van stemmen zijn aanvaard en dat het verslag vergezeld gaat van twee nota's van leden der Commissie, die zich met de in het rapport voorkomende beschouwingen in sommige opzichten niet hebben kunnen vereenigen, welk een en ander aan de *afdoendheid* van het advies wel eenige afbreuk doet.

Het verslag zelf toont reeds op tal van punten, dat bij de beraadslagingen in den boezem der Commissie — meestal naar gelang van de hoedanigheid der leden — veel verschil van meening heeft bestaan.

Dit niet over het verleden: de melkvoorziening vóór en tijdens de oorlogscrisis, doch in het bijzonder met betrekking tot de toekomst. Vóór den oorlog bestond er, zooals het verslag uiteenzet, eigenlijk geen vraagstuk van de voorziening met voldoende hoeveelheden melk, al ging het in de latere jaren bij het zich ontwikkelend organisatieleven van de melkveehouders en mede door de uitbreiding van de bouwterreinen eenige moeilijkheden opleveren, vooral in den winter, naar de groote steden genoeg melk aan te voeren, terwijl de levering bovendien werd beperkt ten gevolge van de verscherpte eischen op hygiënisch gebied. Een tekort en een bedenkelijk oploopen van de prijzen ontwikkelden zich echter eerst in het najaar van 1915, toen zich in de centrale rijken een vergroote vraag naar melkproducten ging voordoen en anderzijds de productie van melk werd belemmerd door de beperking in den aanvoer van krachtvoeder uit de overzeesche (geallieerde) landen. In dien tijd begon het ingrijpen van de Regeering door de uitvaardiging van uitvoerverboden en de invoering van het bevroeringssysteem. Het verslag schetst in den breede de geschiedenis van de overheidsbemoeiing (bijslag, maximumprijs, bijlevering van Regeeringsmelk, rantsoeneering, centrali-

satie in den aanvoer, enz.) tot in den winter 1920—1921. Het beëindigt deze uiteenzetting met een overzicht van de aantallen, in de laatste drie jaren bijgeleverde liters volle melk, waaruit blijkt, dat, ofschoon op het laatst een aanzienlijke vermindering is ingetreden, in het tijdvak October 1920—Maart 1921 nog belangrijk grootere hoeveelheden melk werden aangevoerd, dan in de twee voorafgaande winters, zoodat in dat seizoen de hulp nog noodiger scheen dan te voren.

Bij de beoordeeling van dit verschijnsel wijst het rapport er op, dat vooral twee factoren de melkvoorziening beheerschen, n.l. de *prijs* en het *gebied*, waaruit de melk wordt betrokken. Terwijl de groote steden vroeger tegen betaling van de zuivelwaarde — d.w.z. den prijs van het best betaalde melkproduct, vermeerderd met een zekere fractie — uit hun naaste omgeving gemakkelijk de consumptiemelk konden putten, die zij noodig hadden, zijn deze gebieden tijdens den oorlog opgehouden voldoende te leveren, doordat de consumptiemelk steeds ongunstiger werd betaald dan de zuivelproducten. De voorziening van het toenemende verbruik van de groeiende steden werd beperkt door de zich uitbreidende behoefte van de productiefabrieken. Daar kwam nog bij de achteruitgang van de voortbrenging ten gevolge van gebrek aan krachtvoer en andere bedrijfsmoeilijkheden. Door de regeling van de verleening van consenten tegenover de verplichting tot bijlevering en tot afstaan van gelden ten behoeve van den bijslag werden de productiefabrieken gedwongen in de consumptiemelkvoorziening tegen laag gehouden prijzen mede te helpen, waardoor tevens de in achtname van de maximumprijzen werd verzekerd.

De beschrijving van de tijdens de crisis genomen maatregelen in het verslag schijnt volledig. Alleen rijst de vraag of niet reeds dit gedeelte van het betoog eenigszins is doortrokken van den geest van de meerderheid der Commissie, die vóór afschaffing van de overheidsbemoeiing is en of niet te veel de indruk wordt gevestigd alsof de ongewenschte verschijnselen, die zich in menig opzicht hebben voorgedaan, het gevolg zijn van de toegepaste middelen, terwijl toch omgekeerd deze maatregelen in de eerste plaats moeten worden beoordeeld naar de toestanden tot welke verbetering zij werden aangewend. Reeds eerder heb ik er op gewezen, dat men voorzichtig moet zijn met aan de crisismaatregelen uitwerkingen toe te schrijven, die ten slotte zuiver het gevolg zijn van de crisisonstandigheden zelf. ¹⁾

Bij de behandeling van de vraag of na loslating van alle bemoeienis voldoende hoeveelheden melk beschikbaar zullen zijn om de groote steden — welke dagelijksche behoefte blijktens de gegevens van het Zuivelkantoor op gemiddeld 0,4 L. per hoofd van de bevolking is te stellen — te voorzien, treedt het verschil van inzicht onder de leden van de Commissie aan den dag. Voor de zomermaanden worden, wanneer de melkhandel maar vrij is de melk te betalen overeenkomstig de zuivelwaarde, geen moeilijkheden verwacht; voor de wintermaanden zullen echter naar de Commissie vrees, de *gebieden*, welke tot dusver de melk leverden, onder den invloed van de mededinging der productiefabrieken, de verandering van weiland in bouwgrond, de toeneming van de stedelijke bevolking enz., niet meer in staat zijn, genoeg aan te voeren. Men zal zich tot andere districten moeten wenden, waar wel overvloed is, maar het is de vraag of verzending van daar uitvoerbaar is en of die melk geschikt is voor de consumptie. „De leden der Commissie, die meer nauwkeurig met de *melkdistributie* bekend zijn”, bleken van meening, dat zekere drang van overheidswege noodig zou zijn om de boter-, kaas-

¹⁾ Gedrukt bij Drukkerij Voortvaren en verkrijgbaar bij Gebr. van Cleef, beide te 's-Gravenhage.

¹⁾ Zie „De Gemeente en de distributie van goederen in de jaren 1914—1920” in het Economisch-Historisch Jaarboek, deel VI, 1920 (blz. 129), alsmede Economisch-Statistische Berichten 1919 No. 198 blz. 950.

en productiefabrieken er toe te brengen, zich te onthouden van het inkoop in de consumptiemelkleverende gebieden, terwijl die melk h.i. toch èn om het oploopen van de kosten te vermijden èn om de best mogelijke kwaliteit te behouden, rechtstreeks van de boerderijen naar de steden moet worden afgeleverd. Van de zijde der *producenten* werd daarentegen bevestigd, dat de zuivel- en melkproductiefabrieken in het algemeen geenszins afkeerig zouden zijn van omzetting van het bedrijf gedurende zekeren tijd door een grooter of kleiner deel van haar industriemelk voor consumptie te bestemmen, mits zij voor die melk een rationeële — naar het vetgehalte berekende — betaling ontvangen, welke de netto-opbrengst van het artikel doet stijgen; in het vrije verkeer zou zulks zelfs veel gemakkelijker zijn weg vinden, dan in de afgelopen jaren, toen de beschikbaarstelling van hoogerhand werd opgelegd. Wat de rechtstreeksche levering van de hofsteden naar de grootte bevolkingscentra aangaat, betwijfelden deze leden het of die op den duur bij den toenemenden groei van de steden wel is vol te houden en uit een hygiënisch oogpunt wel aanbevelenswaardig is te noemen. Zij vroegen waarom voor Nederland een afstand van het melk-rayon van ten hoogste 30 K.M. zou moeten worden gehandhaafd, terwijl in andere landen aanvoer van aanzienlijk veel verder verwijderde punten technisch en commercieel mogelijk is gebleken (Parijs 40 pCt. van 100 K.M. en maximum-afstanden van zelfs 500 K.M.; Londen onderscheidenlijk 65 pCt. en 300 K.M.; New-York City ten minste 80 K.M. en tot zelfs 680 K.M.). In het Verslag zijn cijfers vermeld, volgens welke het, met een straal van 100 K.M. getrokken cirkelvormige gebied rondom de 4 grootste steden — omvattende nagenoeg het geheele land, behalve de melk-arme N.O. helft van Friesland, Groningen, Drenthe en Limburg — in staat is voor een bevolking van 6 miljoen zielen gemiddeld 1,44 L. per dag, en in de periode van de kleinste productie 0,75 à 0,8 L., af te leveren. Tegen de stelling, dat de melk zoo noodig uit geheel andere streken kan worden gehaald, dan tot dusver de gewoonte is geweest, zijn de drie wethouders van de levensmiddelenvoorziening van Amsterdam, den Haag en Utrecht, die als vertegenwoordigers van de *consumenten* in de Commissie zitting hadden, alsmede het lid, dat als vertegenwoordiger van de *melkslijters* optrad, de heer A. Smit, te velde getrokken in de twee bovenbedoelde minderheidsnota's, die de eerste drie te zamen — met instemming van het lid van de Commissie, den voorzitter van de afdeling Melkverzorging van de Melk-industrieelc Vereeniging — en de laatste afzonderlijk, aan den Minister hebben ingezonden. De wethouders schrijven, dat, hoe aannemelijk de redeneering en hoe aanlokkelijk de vergelijking met het buitenland ook mogen zijn, de schrik om het hart slaat, wanneer men bij de aangeprezen voorbeelden van Parijs en Amerika voor een melkdrinkend volk als het onze de prijzen nagaat, die daar per liter worden betaald; de heer Smit spreekt de vrees uit voor een zeer oneconomische en onnoodig kostbare regeling, indien de groote steden en gemeenten als Haarlem, Leiden, Gouda, Dordrecht hun melk zouden moeten betrekken uit Friesland, Brabant, Limburg en andere ver afgelegene provincies, terwijl de melk uit de eigen onmiddellijke omgeving voor andere dan consumptiedoelcinden zou worden gebruikt.

Het moeilijkste punt, dat zich in het vraagstuk voordoet, schuilt dus wel in den *prijs*. Het verslag erkent dit en zegt, dat de Commissie ten aanzien daarvan vooral twee zaken heeft onderzocht, n.l. de *trustvorming* en het opdrijven van den prijs van de melk als gevolg van den *uitvoer* van melk, boter, kaas of melkproducten. Het rapport voegt daar terstond aan toe, dat *trustvorming* wegens de bederfelijkheid van het artikel en omdat het organisatieleven onder de melkveehouders nog niet van dien aard is, dat deze

de melkprijzen boven de zuivelwaarde kunnen opvoeren, slechts in theorie mogelijk is. Daartegenover oordeelen de drie evenbedoelde wethouders, blijkens hun nota, het gevaar voor de uitwerking van prijsafspraken in verband met opgedane ervaringen in het geheel niet denkbeeldig; zij wijzen er op, dat de verwerking tot houdbare producten het bederfelijk karakter van de melk grootendeels heeft opgeheven.

Ook ten opzichte van het al of niet handhaven van *uitvoerverboden* en dergelijke, om daardoor de melk- en zuivelprijzen te drukken, is de Commissie wederom sterk verdeeld geweest. Een scherpe tegenkanting is uitgegaan van de zijde der *producenten*, zij vonden het een landsbelang, dat de export juist zoo veel mogelijk wordt bevorderd en noemden het, indien de beschikbaarstelling beneden de prijzen van de wereldmarkt moest plaats vinden, billijk, dat de druk daarvan dan op de geheele bevolking werd gelegd, doch niet uitsluitend op de producenten. De wenschelijkheid om de bevoegdheid tot het uitvaardigen van verboden van uitvoer en verwerking nog behouden te doen blijven, werd weder door de vertegenwoordigers van het *consumentenbelang* bepleit, die daarbij den nadruk legden op de buitengewone omstandigheden, welke nog steeds heerschen in de centrale Rijken, van waar zij, naar mate er een economisch herstel intreedt, grootere vraag naar onze zuivelproducten verwachten, welke kan leiden tot een wegzuigen van de melk over de grenzen, met als gevolg een opzetten van de prijzen in het binnenland. Uitvoeriger is hierop gewezen in de nota van de drie wethouders. Het belangrijkste verschil tusschen hen en verschillende andere leden van de Commissie heeft wel hierin bestaan, dat zij voor den grondslag van de prijsregeling niet hebben willen aanvaarden de internationale zuivelwaarde — een volgens het in het geheel niet wèl-omlijnden norm. Zij meenen, dat de consumptiemelk niet duurder mag zijn dan noodig is om aan de producenten en distributeuranten hun kosten te vergoeden en een redelijke, matige winst te verzekeren en hebben verklaard het niet toelaatbaar te achten, dat de Nederlandsche bevolking, wat haar melkverbruik betreft, zou moeten blijven lijden, zooals in de oorlogsjaren is geschied — men denke aan de abnormaal hooge kaasrijzen, die de melkvoorziening telkens ernstig hebben belemmerd — onder de met de melkproducten in het buitenland te maken veel hogere prijzen, dan voor de binnenlandsche consumptiemelk noodig of gerechtvaardigd zijn. In het verslag is ook uiting gegeven aan de opvatting van een van de leden, die de melk beschouwt als een nationaal product, waarvan de voorziening door particulieren slechts georganiseerd mag plaats vinden en waarvan de uitvoer alleen kan worden toegestaan voor zoover deze het overschot betreft, dat overblijft nadat aan de behoefte van de eigen bevolking geheel is voldaan; hij adviseerde tot de instelling van een Melkraad uit het melkbedrijf en de zuivelindustrie, waarin tevens de consument vertegenwoordigd zou moeten zijn en welk lichaam zou hebben toe te zien op de nuttige besteding van de melkvoorraden en eveneens op de billijke prijsbepaling.

Bij het einde van de gehouden beschouwingen deelt het verslag mede, dat de vertegenwoordigers van den melkhandel niet konden instemmen met het onvoorwaardelijk loslaten van alle bemoeiing, doch wegens verwickelingen, die zich nog kunnen voordoen, ook in de toekomst waakzaamheid zouden willen zien betracht. Ook de beide minderheids-nota's manen tot voorzichtigheid: vooral wat de prijzen van de melk aangaat. De meerderheid is daarentegen van oordeel geweest, dat het psychologisch oogenblik voor de opheffing van alle ingrijpen thans is aangebroken: zij verwachtte, dat in het komende melkjaar de productiekosten van de melk en haar zuivelwaarde, niet zoo heel veel uit elkaar zullen loopen en meende, dat met schokken, die zich in den tijd van overgang wel zul-

len voordoen, geen rekening behoeft te worden gehouden.

Het denkbeeld om de intrekking slechts bij wijze van proef te doen plaats vinden en onder voorbehoud van onmiddellijke weder-inwerkingstelling zodra de behoefte daaraan zich zou doen gevoelen — gelijk in de beide minderheidsrapporten wordt aanbevolen — heeft de Commissie met 12 tegen 9 stemmen verworpen. Eveneens is — met 11 tegen 7 en 3 blanco stemmen — het voorstel afgewezen om den Minister in overweging te geven een Commissie in te stellen, bestaande uit vertegenwoordigers van consumenten, producenten en melkhandelaren, die te allen tijde advies zou kunnen en mogen geven, op welker bestaan eveneens in de tweede bij het rapport gevoegde nota's is aangedrongen. Wel heeft de Commissie echter in haar verslag — doch niet in haar conclusies — opgemerkt, dat het h.i. wenschelijk is, dat de melkhandel een centraal instituut vormt op den grondslag van het Zuivelkantoor, hetwelk den handel behulpzaam zal moeten zijn in het opsporen van de plaatsen, van waar de melk kan worden betrokken en in het oplossen van zich daarbij voordoende moeilijkheden; van Regeeringshulp ten deze heeft de meerderheid evenwel niet willen weten.

Ten opzichte van het vrijlaten van den uitvoer heeft de Commissie uitdrukkelijk een uitzondering gemaakt voor het artikel melk zelf; ook vroeger bestond daarvan geen noemenswaardige export.

De slot-beschouwing van het verslag is gewijd aan de gevolgen van de toekomstige hygiënische maatregelen ten aanzien van de melkvoorziening, ofschoon de Minister reeds in zijn installatie-rede vaststelde, dat de Commissie zich niet had te begeven op het terrein, dat zijn ambtgenoot van Arbeid (Warenwet) aangaat. De Commissie heeft de wenschelijkheid te kennen gegeven, dat tusschen de twee departementen geregeld voeling zal worden gehouden, opdat de zorg voor de deugdelijkheid van de melk en het belang van de voorziening met voldoende hoeveelheden niet met elkaar in botsing komen.

Zoals uit de hierboven gegeven samenvatting van het verslag der Commissie wel blijkt, vindt men in dat geschrift „het labyrint der melkvoorziening” weerspiegeld in de uiteenlopende meeningen van de leden, tusschen wie geen overeenstemming bereikt is kunnen worden. Let men op al het verschil in opvatting en voorts op de geringe meerderheden, waarmede de in het verslag opgenomen conclusies zijn aangenomen en de minderheids-nota's, die er aan zijn toegevoegd, dan kan van het werk der Commissie inderdaad bezwaarlijk worden gezegd, dat het „den eenig juiste weg” duidelijk aanwijst. Niettemin heeft de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel op 31 Maart j.l. overeenkomstig het advies van de meerderheid der Commissie alle bestaande belemmerende bepalingen ingetrokken. Sindsdien is ook de afdeling voor de melk en melkproducten van zijn departement opgeheven. Of het niet beter was geweest den raad van de sterke minderheid op te volgen om dit alles voorloopig bij wijze van proef te doen — al was het alleen ter wille van de preventieve werking, die zou kunnen uitgaan van het vooruitzicht, dat in geval van het intreden van minder gewenschte toestanden, zekere maatregelen weder zouden worden ingesteld — zal de toekomst leeren. Voorshands valt reeds op te merken, dat terstond na het herstel van den vrijen uitvoer de boterprijs — tegen de voorspelling van de Commissie in — belangrijk is gestegen. Laten wij hopen, dat dit een schok zal blijken te zijn van den overgang, waarmede ongestraft geen rekening kan worden gehouden, en dat dit niet het begin is van een periode, waarin de melk- en de zuivelproducten voor de Nederlandsche bevolking, niettegenstaande een voldoende productie, overmatig duur worden als gevolg van den geheel vrij gegeven handel en export.

Utrecht, 16 April 1921. Mr. G. G. PEKELHARING.

HET ENGELSCH-FINANCIËLE SYSTEEM.

II

Kaseconomie is ook in het Nederlandsch financieel beheer ver doorgevoerd. Tengevolge daarvan geven de kredieten, welke de Generale Thesaurie, door tusschenkomst van de Nederlandsche Bank, aan de Betaalmeesters opent, geen volledig of juist beeld van de werkelijk gedane uitgaven. De Betaalmeesters toch putten ook uit overstortingen van ontvangers en postkantoren, uit gedeponeerde fondsen, etc., en vragen, slechts als uitputting der totaalkas dreigt, om hulp bij de Generale Thesaurie. Het is echter om verschillende redenen in Nederland nog moeilijker dan in Engeland een overzicht van de werkelijk gedane uitgaven op een bepaald tijdstip te geven. Dit moet aan verschillende oorzaken worden toegeschreven.

1. De Betaalmeesters behandelen alles als één kas, doch houden geen boek van de uitgaven ten laste van de onderscheidene artikelen der begrooting. Deze boekingen, alsmede de splitsingen der uitgaven in gewone, buitengewone en tot den crisisdienst behorende, worden op de Departementen gedaan. Vandaar dat die splitsing afhankelijk is van de medewerking van alle Departementen, wier administratief apparaat slechts op een jaarlijksche verschaffing dier gegevens is ingericht. Een navolging van de Engelsche praktijk om zeer ruwe en ruwe cijfers maandelijks en driemaandelijks mede te deelen, ware hier te lande slechts ten koste van, veel nieuw personeel vereischende, vermeerdering van werkzaamheden mogelijk. Hoe het komt, dat deze moeilijkheden hier te lande grooter zijn dan in Engeland, kunnen wij, bij gebreke van detail-kennis der Engelsche praktijk, niet in bijzonderheden aangeven. Wij wijzen echter op de uitgebreide en achterstallige financieele legeradministratie, op de marine- en postadministratie, op de onder onderscheidene Departementen ressorteerende Staatsbedrijven en op de gelden ter goede rekening, die hier te lande aan menigen comptabele worden verstrekt. Een en ander zal het begrijpelijk maken, dat een herhaarder verschaffing der thans door de Departementen jaarlijks verschafte gegevens, zeer veel arbeid zou vorderen.

2. De wijzen van uitbetaling zijn hier te lande, ten gerieve van het publiek, zeer gedifferentieerd en gedecentraliseerd. Betalingen door den Staat geschieden niet enkel door 21 betaalmeesters en tal van ontvangers, doch ook wel door de Nederlandsche Bank, bankgiro, overboeking, Postchèque- en girodienst en door het Agentschap van het Ministerie van Financiën. Ook betalingen aan den Staat kunnen op velerlei wijze geschieden. Het ligt voor de hand, dat mede hierdoor voormelde verrekeningen hier te lande tijdroovender zouden zijn dan in Engeland.¹⁾

Bedoelde moeilijkheden werden bij de behandeling van de laatste leeningwet door den afgevaardigde Vissér van Yzendoorn onderschat. Deze beklagde zich over de z.i. te ruwe raming der op een bepaald tijdstip gedane crisisuitgaven. Bovendien zag deze afgevaardigde voorbij, dat voor de te volgen leeningpolitiek niet enkel het bedrag der reeds gedane uitgaven en ontvangsten, doch ook dat der binnen afzienbaren tijd te verwachten uitgaven en ontvangsten van belang is. Voormelde moeilijkheden zouden, strikt genomen, niet enkel bij de uitgaven, doch ook bij de ontvangsten moeten worden overwonnen,²⁾ terwijl voorts zoo nauwkeurig mogelijk ware te ramen hoeveel — gesplitst naar dienstjaren en gewoon, buitengewoon

¹⁾ Met den heer H. M. de Heus „De Verantwoording der Rijksinkomsten en uitgaven”, De Gids 1920 blz. 280 ben ik van oordeel, dat op dit terrein, ter vermindering van administratieven omslag naar meer eenvoud moet worden gestreefd.

²⁾ In dit verband is interessant de volgende zinsnede uit de Engelsche Economist van 20 Maart 1920. blz. 639 eerste kolom: „Owing . . . to the vicious System of National bookkeeping, we do not know how much of the current receipts comes from sale assets and how much from true revenue”.

en crisiskarakter — in de naaste toekomst zou worden ontvangen en uitgegeven. Een navolging der Engelsche praktijk in dit opzicht, zou met zeer veel toemening van werk en groote kosten gepaard gaan, terwijl het twijfelachtig is of werkelijke resultaten zijn te bereiken; al blijft een streven naar zoo groot mogelijke nauwkeurigheid natuurlijk gewenscht, zoo moet die navolging o.i. worden ontraden.

Zal de Regeering van een land aan het ideaal beantwoorden van zoo groot mogelijke resultaten met zoo weinig mogelijk geldelijke opofferingen te bereiken, dan moet hare gansche financieele gestie in het teken staan van de beginselen van verantwoordelijkheid, rekenplichtigheid en controle. Want de gevaren van bedrog, verkwisting en ondoeltreffende geldbesteding doen zich steeds en overal dreigend gelden. En deze gevaren vinden niet alleen hun oorzaak in de menschelijke oneerlijkheid of domheid, maar vooral in den strijd van belangen, die in zoo sterke mate tusschen de onderdeelen der gemeenschap en het geheele Staatsverband in zake de geldbesteding aanwezig is. De ambtenaren van een bepaald diensttak stellen, gelijk vanzelf spreekt, het meeste belang in dien diensttak en zijn licht geneigd de eischen van dien tak zwaarder te doen wegen dan die van het gansche Staatsbestuur. Onwillekeurig achten zij hun eigen werk belangrijker dan dat van andere onderdeelen van den Staatsdienst en trachten mede daarom een zoo groot mogelijk aandeel in de door den wetgever toegestane totaal som te hunnen behoefte te besteden. Deze neiging doet zich te sterker gelden door de vrees, dat de gelden, welke ten nadeele van hunnen diensttak worden bespaard, geen werkelijke bezuiniging zullen opleveren, doch slechts aan een anderen, evenzeer verkwistenden tak van Staatsdienst ten goede zullen komen. Zoo tracht elke tak van Staatsdienst voor zich zelve de hoogste salarissen, de beste huisvesting enz. te verkrijgen, daar eigen zuinigheid toch slechts de verkwisting van een anderen tak zou doen stijgen.

Het groote gevaar vindt dus vooral hierin zijn oorzaak, dat op de eigenlijke geldbesteding door onderdeelen van den Staatsdienst machtige ja dikwijls beslissende invloed wordt geoefend, terwijl besef en gevoel voor de dwingende eischen van het algemeen belang daar slechts zeer zwak of in het geheel niet ontwikkeld is. De Commissie merkt voorts zeer terecht op: „Men, contending for economy in general, are always at a disadvantage, when pitched against men contending for expenditure on particulars.”

De verdienste van een financieel systeem van een land moet vooral worden beoordeeld naar de mate, waarin het deze, uit belangenstrijd van geheel en deelen voortspruitende, principieele moeilijkheid is te boven gekomen. En de studie van het Britsche financieele systeem is daarom zoo nuttig en belangrijk, omdat het die moeilijkheid op zeldzame gelukkige en praktische wijze heeft overwonnen, terwijl, in flagrante tegenstelling daarmede, het Nederlandsche systeem in dit voornamelijk opzicht hoogst onbevredigend werkt. De Commissie ziet hierin terecht de hoofzaak: „Should this report serve no other purpose than that of making known the means by which England has successfully met this primary requisite of a sound financial system, it will, it is believed, far more than justify the expense and labor, involved in its preparation.” Wat de hoofdlijnen betreft, loopen beide systemen geheel parallel. Met name geldt dit het opmaken van de begrooting door de Regeering, het toestaan der door de Regeering aangevraagde gelden door de Volksvertegenwoordiging, de verplichting van de Regeering aan die vertegenwoordiging inlichtingen te geven, de verantwoordelijkheid van de Regeering tegenover die Vertegenwoordiging omtrent de wijze van besteding der toegestane gelden, de controle over die besteding door een van de uitvoerende macht onafhankelijke autoriteit, het onderzoek van de verslagen van die autoriteit door de volksvertegenwoordiging en de

vrijheid der Regeering om naar eigen inzicht van de door die Vertegenwoordiging gegeven machtiging tot geldbesteding al of niet gebruik te maken etc. In dit verband zij nog melding gemaakt van de „Votes on Account” van het „House of Commons”, waarbij, in afwachting van het definitief toestaan der benodigde gelden, waarmede het Huis als regel niet tijdig gereed komt, voor drie of zes maanden de vereischte sommen worden bewilligd. Dit geschiedt bij een „appropriation bill”, die „Consolidated Fund (No. 1) Act” wordt genoemd en meestal op 31 Maart is gedateerd.¹⁾ (De eigenlijke Consolidated Appropriation Act komt verscheidene maanden later). Deze „Votes” hebben zoo goed als steeds enkel op bestaande „services” betrekking van de „Civil service” en de „revenue Departments”, doch kunnen niettemin besteed worden voor alle „services provided for by existing law”. Voor „Army” en „Navy” wordt het geld steeds vóór 1 April toegestaan en zijn de „Votes on account” dus onnoodig.

Deze praktijk vertoont overeenstemming met onze credietwetten; wat in Engeland regel is, is hier te lande echter uitzondering. Tegenover dit parallellisme der hoofdlijnen schijnen kleine verschillen onbelangrijk. Zoo staat de Nederlandsche Bank in een enigszins andere verhouding tot de Regeering dan de „Bank of England” en de „Bank of Ireland; in Groot-Brittannië toch vervullen deze banken de rol van Kassier; alle Staatsinkomsten vloeien in de kassen der banken en alle uitgaven geschieden mede door hunne tusschenkomst. In plaats van 21 betaalmeesters kent men in Engeland slechts één Paymaster-General, op wiens order alle betalingen geschieden, terwijl de controle-functies van de Algemeene Rekenkamer zijn opgedragen aan den Comptroller and Auditor General.²⁾ Deze beoordeelt niet enkel de wettigheid, doch houdt tevens een wakend oog over doelmatigheid en zuinigheid der uitgaven. Het overzicht der middelen en de inrichting der begrooting is in Engeland eenvoudiger dan hier; van belang is voorts, dat de jaarlijkse begrooting *enkel* de supply services, niet de „consolidated services” betreft.³⁾ Typisch Engelsch

¹⁾ Bij deze „Act” worden tevens de „excess expenditures” geregulariseerd, d.z. uitgaven die, met overschrijding van de door het Parlement toegestane sommen, door de Treasury uit het reeds genoemde „Civil Contingency Fund” zijn bestreden.

²⁾ In Engeland centraliseert men bij voorkeur de verantwoordelijkheid in één persoon; in Nederland preferereert men Colleges boven éénlingen. De unus iudex in Engeland staat tegenover de collegiale rechtspraak van Nederland; evenzoo de Comptroller and Auditor General tegenover het College van de Algemeene Rekenkamer.

³⁾ De Nederlandsche middenstaat kent in totaal meer dan 20 middelen; de Engelsche slechts 14, te weten: Customs, Excise, Estate, etc. Duties, Stamps, Land Tax, House Duty, Property and Income Tax (including Super-Tax), Excess Profits Duties, Land-Value Duties (belastingen) en Post Service, Crown Lands, Receipts from Sundry Loans etc., Miscellaneous (andere ontvangsten dan belastingen). Over het dienstjaar 1913—1914 bedroeg de opbrengst der Engelsche middelen ruim 198 miljoen pond, waarvan ruim 160 miljoen pond uit belastingen. De Engelsche begrooting bestaat uit 4 deelen: 1. Army, 2. Navy, 3. Civil Services (7 groepen: 1. Public Works and Buildings, 2. Salaries and Expenses of Civil Departments, 3. Law and Justice, 4. Education, Science and Art, 5. Foreign and Colonial Services, 6. Non effective and Miscellaneous Services, 7. Old Age Pensions, Labor Exchanges, Insurance etc) en 4. Revenue Departments (3 groepen: 1. Customs and Excise, 2. Inland Revenue, 3. Post Office) en is in 153 hoofdstukken (appropriations heads) (votes) onderverdeeld, die wederom in subheads met z.g. „supporting details” zijn onderverdeeld. Met goedvinden van de Treasury en onder nauwkeurige speciale verantwoording aan het Parlement, kunnen, binnen de grenzen van één „head” gelden van het éne naar het andere „subhead” worden overgeschreven. Voor overschrijving van het ene naar het andere head is goedkeuring van het Parlement noodig, behalve bij „Army” and „Navy”, die in dit opzicht als één „head” worden beschouwd. In het

is voorts het in de laatste jaren sterk in omvang toegenomen systeem der „appropriations in aid”, hierop neerkomend, dat tal van Staatsinkomsten niet in het algemeene „Consolidated Fund” de schatkist vloeien, d.i. m.a.w. door de Bank van Engeland of Ierland „to the credit of the Exchequer” worden geboekt, doch dadelijk aan een belanghebbenden diensttak ten goede komen; slechts voor het nadeelig saldo worden aan het Parlement gelden aangevraagd. De Studie-Commissie acht dit verwerpelijk en prefereert het Nederlandsche systeem, dat als regel alle ontvangsten onder de mid-delen verantwoordt.⁴⁾

Mr. A. SPANJER.

HET STAATSBEDRIJF VAN DE POSTERIJEN, DE TELEGRAFIE EN TELEFONIE.

(Het tariefsvraagstuk).

Al kent ons geldend recht geen Staatsbedrijven als economische organisaties, toch komen naar hun aard de onder het Staatsbedrijf der P. T. en T. ressorterende diensten evengoed als andere verkeersmiddelen, (spoorwegen enz.) in aanmerking voor eene exploitatie naar regelen van economische bedrijfsleiding. De Staat heeft evenwel om redenen van algemeen belang de exploitatie dezer diensten aan het vrije initiatief meenen te moeten onttrekken. Een bedrijf in den zuiver economischen zin zijn de P. T. en T. dus niet.

Vraagstukken op het gebied der exploitatie van post, telegraaf en telefoon zijn in wezen vraagstukken van bedrijfsleiding in den economischen zin. Een voor de practijk juiste en bruikbare oplossing zal echter hij alleen weten te geven, die met zekerheid weet te bepalen op welk punt telkens overwegingen van bedrijfsbelang tegenover de eischen van het algemeen belang hunne geldigheid verliezen. Dat de wetgever hem daarbij op den duur zijn steun en voor-

dienstjaar 1913—1914 bedroegen de supply services $\frac{1}{6}$, de Consolidated Fund Services $\frac{1}{6}$ van de totale uitgaven. (De middelen brachten op in 1914/15 £ 227 millioen, 1915/16 £ 337 mill., 1916/17 £ 573 mill., 1917/18 £ 707 mill., 1918/19 £ 839 mill., 1919/20 £ 1340 mill. (waaronder echter £ 264 millioen niet terugkeerende inkomsten wegens verkoop van gedurende den oorlog ingeslagen regeeringsvoorraden).

De Britsche Staatsschuld bedroeg op 31 Maart 1920, bijna £ 7.882 millioen bruto; de rente daarvan is veel meer dan de geheele Staatsbegroting van vóór den oorlog.

Wij bepalen ons hieronder tot de supply-services. Een scherpe, consequente scheiding tusschen beide soorten uitgaven maakt het Engelsche financieele systeem niet. Alleen voor de „supply-services” moeten jaarlijks gelden door het Parlement worden bewilligd; éénmaal toegestaan worden ook de supply-services uit het „Consolidated Fund” betaald.

⁴⁾ Een verdere ernstige grief van de Studie-commissie tegen het Britsche financieele systeem is „the lack of any General Reports of audited Receipts and Expenditures.” In verband met het gewraakte systeem der „appropriations in aid” ware één dergelijk overzicht van alle gedane Staatsuitgaven waarschijnlijk niet gemakkelijk te leveren. De Commissie betreurt voorts, dat in Engeland nimmer wenschen zijn geuit naar een diepere analyse der Staatsuitgaven naar „functions, objects of expenditure, karakter of expenditure etc.” Zij bepleit: a. afschaffing van de „appropriations in aid, b. scherpere, consequenter scheiding tusschen consolidated fund- en supply services, c. een algemeen verslag van den Comptroller omtrent alle ontvangsten en uitgaven van den Staat naast zijn verslag omtrent de „appropriation (enkel op de „supply services” betrekking hebbende) and other accounts.”

Een verder bezwaar van de Commissie tegen het Engelsche systeem is, dat de onderscheidene gegevens, die de Regeering aan het Parlement overlegt, niet in één stuk zijn samengevat. Hiermede hangt samen, dat het woord „budget” in Engeland beteekent „the document of speech through which the finance minister outlines the policy of the Government in respect to revenues — the estimates of expenditure having already been laid before Parliament and considered in Committee of the whole.” In Engeland stelt, meer dan in andere landen, Parlement en Volk — om begrijpelijke historische redenen — vooral in den ontvangst-kant van het budget belang.

lichting niet zal kunnen onthouden behoeft geen be-toog. Een „Bedrijvenwet” van deze soort moet er op den duur komen. De bepaling der verhouding van bedrijfsbelang en algemeen belang binnen het Staatsbedrijf der P. T. en T. kan niet aan wisselende en uiteenlopende inzichten worden overgelaten.⁴⁾

Van uit het daareven vermelde gezichtspunt worde allereerst het vraagstuk der tarieven aan een onderzoek onderworpen.

Hij, die de meening verdedigt, dat bij tariefsbepaling naar een winstmarge dient te worden gestreefd, haalt zich veelal de verdenking fiscale bedoelingen te koesteren, op den hals. Uit het voorgaande volgt echter rechtstreeks, dat aan een dergelijke meening geenszins zulke bedoelingen behoeven ten grondslag te liggen.

Evenals bij het geheele verdere beheer van het Staatsbedrijf der P. T. en T., zullen ook bij de vaststelling van tarieven bedrijfsoverwegingen *de stuwende kracht* moeten zijn. Die kracht kan uit hoofde van overwegingen van anderen aard moeten worden ingetoomd, ze dient niettemin steeds zich te doen gelden. Schakelt men haar uit, dan slaat men het bedrijf vleugellam. Daaruit volgt dat de productiekosten-theorie het bedrijfskarakter van het dienstvak ontkent en mitsdien voor tariefsbepaling ondeugdelijk is.

Natuurlijk speelt het kostenvraagstuk bij de tariefsbepaling een zekere rol. Allereerst echter worde daarbij de aandacht gericht op het in geld uitdrukbare belang, dat de gebruiker bij de hem geboden diensten heeft. De bepaling van dat belang zal in vele gevallen uiterst moeilijk zijn en veelal niet verder gelukken dan tot de vaststelling van een gemiddeld belang van den dienst in het geheel der verkeersmogelijkheden. Het resultaat zal bovendien veelal meer een vrucht van bedrijfstactiek dan van te voren opgestelde en nageleefde regelen zijn. Het zal dan ook niet steeds vrij kunnen zijn van aanvechtbaarheid. Toch kan men in sommige gevallen met zekerheid het maximale belang voor den gebruiker aangeven n.l. wanneer naast den verzendingsweg, dien het Staatsbedrijf opent andere van gelijken aard bestaan, zoo b.v. bij den pakketpostdienst en het geldverkeer: post-wisseldienst, postquittandienst en postchèque- en girodienst. In deze gevallen zal het belang voor den gebruiker beperkt blijven tot de opoffering, die hij zich moet getroosten om van den anderen weg gebruik te maken. In de practijk is herhaaldelijk gebleken, hoe noodzakelijk het is bij de bepaling van tarieven de mogelijkheid van gebruikmaking van andere wegen in het oog te houden. Niet alleen ter voorkoming van afvloeiing van het verkeer naar andere wegen, maar ook ter vermindering van aantreking van verkeer, dat voor het oogenblik nadeelen voor het bedrijf oplevert.

Ik zeide daareven, dat men veelal bij zijn peiling van het belang van den gebruiker zich tevreden zal moeten stellen met vaststelling van een gemiddeld belang. Dit zal vooral het geval zijn bij die diensten, die naar hun aard bestemd zijn voor een gebruik door nagenoeg ieder lid der bevolking, althans van groote categorieën, zooals het briefverkeer, het gewone telegram- en telefoonverkeer. Er zijn echter ook gevallen, waarin het mogelijk is om het belang vast te stellen, dat de individueele gebruiker bij het hem ter beschikking gestelde verkeersmiddel heeft. Zoo is er een verkeersmiddel, dat bijna uitsluitend door groote handelsfirma's wordt gebruikt, n.l. dat der tot uit-

⁴⁾ Dat enig richtsnoer hier noode wordt ontbeerd bleek nog weer eens ten duidelijkste bij de behandeling van de jongste wijziging der Postwet in Tweede en Eerste Kamer en de behandeling der Ontwerp-Bedrijfsbegroting voor het dienstjaar 1921 in de Tweede Kamer. Bij die gelegenheden werden tegenover het streven der Regeering naar een sluitende exploitatierekening zeer uiteenlopende meeningen en standpunten verdedigd.

sluitend gebruik afgestane intercommunale telefoonverbinding. Het groote nut, dat voor den handel bij dit instituut is betrokken, moet tot uitdrukking komen in de resultaten der ondernemingen, die er zich van bedienen. Aan de hand van deze resultaten en van den aard, omvang en organisatie van elk bedrijf zou zeer wel de vaststelling van het bijzonder belang van den gebruiker kunnen worden beproefd.

Is het de bedrijfsleiding zoo gelukt een haar bevredigende belangenwaardeering tot stand te brengen, dan is het oogenblik gekomen om voor haar zelf die belangen in een geldsom uit te drukken. Zoowel bij deze waardeering als bij de vaststelling van het geldbedrag, dient zij zich slechts te laten leiden door het streven naar een zoo groot mogelijke rentabiliteit der aan haar toevertrouwde verkeersinstellingen.

Maar het Staatsbedrijf der P. T. en T. is niet alleen een bedrijf maar ook een tak van Staatsdienst, een „dienstvak”. De Staat vervult hier in den vorm van het bedrijf een gedeelte zijner gemeenschapstaak. Derhalve zullen ook overwegingen van algemeen belang bij de tariefsbepaling een rol moeten spelen. Men zou ze in dit proces de *remmende kracht* kunnen noemen. Op welk punt zal nu die remmende kracht den ondernemingslust in zijn vaart moeten stuiten? Dat is ten slotte de cardinale vraag. Voor elk der diensten zal dat punt moeten worden vastgesteld. Echter geldt voor alle diensten eenzelfde methode. Haar inzicht in het algemeen belang, dat bij de door haar geboden diensten is betrokken, zal de bedrijfsleiding moeten leeren binnen het bereik van welke kringen van gebruikers elke verkeersmogelijkheid moet gesteld worden, welke kringen misschien tot een gebruik nog moeten worden gebracht. Aan dat inzicht zal zij moeten toetsen het aanvankelijk door haar berekende waardebedrag van elken dienst. Het gevolg van deze toetsing zal in vele gevallen zijn verlagings van dat bedrag, n.l. tot dat peil, waarop die dienst binnen de economische beschikingsmacht van die bevolkingsgroepen geraakt, die de bedrijfsleiding daarvoor maatschappelijk gezien de aangewezene gebruikers acht. In enkele gevallen zal wellicht het oorspronkelijke waardebedrag uit een oogpunt van algemeen belang blijken te kunnen worden gehandhaafd. De evengenoemde verlagings kan belangrijker en minder belangrijk zijn; zij kan zoo belangrijk zijn, dat in plaats van winst te behalen, niet eens meer de kosten worden goedge maakt, en dus op een dienst verlies wordt geleden; men denke aan het tarief voor gedrukte stukken en nieuwsbladen. Voor deze laatste diensten verliest het Staatsbedrijf zijn bedrijfskarakter en wordt het tot een „dienstvak”; van een „öffentliche Unternehmung” een „öffentlicher Anstalt”. De geschiedenis van post, telegraaf en telefonie leert dat alle drie met al hunne diensten zijn begonnen als öffentliche Unternehmungen en in den loop der tijden voor vele daarvan het karakter van öffentlicher Anstalt hebben aangenomen. Zoo ligt tusschen beide vormen ook een historische ontwikkelingsgang. Evenwel is niet op alle punten het standpunt der öffentlichen Unternehmung verlaten, en met recht. Zoo dient het ten onzent o.a. gehandhaafd te blijven voor de bovengenoemde ter uitsluitende beschikking gestelde intercommunale telefoonverbindingen.

Welk belang heeft het nu, gezien de omstandigheid dat het Staatsbedrijf met bepaalde diensten niet meer dan zijn kosten goed maakt en vaak dat niet eens, om alle tariefsbepalingen een aanvang te doen nemen met een waardeering in geld van het gebruikersbelang; kan men niet met een kostenberekening volstaan? M.i. niet. Vooreerst niet om de bovenvermelde algemeene reden, dat de bedrijfsleiding door het ter zijde stellen van economische overwegingen de spankracht bij hare gestie dreigt te verliezen en bovendien niet om deze bijzondere reden, dat men door bij bepaalde diensten de overwegingen van algemeen belang in te zetten bij de zelfkosten zal voorbijzien,

dat, was men aangevangen bij de hoogere gebruiks waarde een hooger tarief ook uit een oogpunt van algemeen belang het juiste zou gebleken zijn. De evenbedoelde intercommunale telefoonverbindingen kunnen hier weer als voorbeeld dienen.

En welke rol spelen nu de zelfkosten in dit geheele proces? Zooals blijkt zijn zij niet het *uitgangspunt* der tariefsoverwegingen. Wel zal het goedmaken dier kosten het *resultaat* kunnen zijn van de bovengeschetste wijze van tariefsbepaling. Of dit resultaat zal bereikt worden of niet, of wellicht zal worden overschreden, daarin beslissen in laatste instantie overwegingen van algemeen belang.

Maar nog in twee andere opzichten vervullen deze overwegingen in het proces der tariefsbepaling een functie. Vooreerst kan het algemeen belang als stuwende kracht optreden. Het is n.l. mogelijk, dat, al levert het tarief voor een bepaalden dienst zelfs zonder meer gebaseerd op het in geld uitgedrukte gebruikersbelang, een verlies op, niettemin overwegingen van algemeen belang de inrichting van zulk een dienst eischen. De radiostations in Kootwijk en Sambeek, waarvan de bouw gedurende den oorlog om redenen van landsbelang werd begonnen en die nu wel haast voltooid zijn, levenden hiervan bij den opzet een voorbeeld.

Ten tweede doet zich nog de vraag voor of het algemeen belang voor elken dienst uniforme, voor allen gelijke tarieven eischt? Boven werd opgemerkt, dat het mogelijk is om bij bepaalde verkeersmiddelen een individueel belang vast te stellen, althans te schatten. Het is dus ook mogelijk en van een zuiver bedrijfsstandpunt redelijk om voor deze verkeersmiddelen individueel gedifferentieerde tarieven te bepalen. Verbiedt het algemeen belang dit? M.i. niet; het gebiedt het veeleer. Wij raken hier aan een der delicateste vraagstukken der tariefsbepaling. Is bij gelijke koopkrachtigheid iemands op geld waardeerbaar belang bij een verkeersmogelijkheid tweemaal zoo groot als dat van een ander, dan zou, wanneer het tarief voor beiden gelijk was, zijn geldelijke offer slechts half zoo groot zijn als dat van dien ander. Toch zal de toepassing van het individueel gedifferentieerde tarief uiterst zeldzaam blijven en met de grootste omzichtigheid dienen te geschieden. Verreweg de meeste tarieven zullen uniform moeten zijn; niet omdat niet bij elken dienst het belang van gebruiker tot gebruiker zal verschillen, maar omdat bij de meeste diensten de vaststelling van dit telkens wisselende belang onmogelijk zal blijken; om zuiver praktische redenen dus. Intusschen, de gedachte van het individueel gedifferentieerde tarief is in ons Staatsrecht reeds lang geleden aan de orde gesteld. Thorbecke heeft ze in de Gemeentewet, in het oorspronkelijk artikel 254, eerste lid¹⁾ voor de tarieven van *alle* door de Gemeente te bewijzen diensten als grondslag gesteld. Wel stelt dit artikel als absolute grens aan de hoogte der tarieven de zelfkosten; Thorbecke meende n.l., dat het algemeen belang steeds deze grens gebiedend voorschreef. Nu eenmaal algemeen in theorie en practijk is erkend, dat het algemeen belang ook het winst maken door de overheid toelaat, kunnen we Thorbecke's principe aanvaarden zonder ons aan de door hem gestelde grens gebonden te achten. De fout van het oude artikel 254 lag in de algemeenheid van den eisch van differentieele tarieven. In die algemeenheid was die eisch niet voor vervulling vatbaar. Zoo kwam men er in 1897 toe dit principe te laten varen. Ik acht het te betreuren, dat het zodoende geheel uit ons geschreven recht verdween; met beleid gehanteerd acht ik het nog steeds

¹⁾ „De aan het slot van artikel 240 vermelde regten, loonen en gelden worden tot geen hooger bedrag geheven, dan noodig is te achten, om den betaler naar *evenredigheid van het gebruik of genot, dat hij heeft*, in de kosten van aanleg, onderhoud of verstrekking van het door hem gebruikte of genotene te doen dragen.”

een der fundamenteele normen van tariefsbepaling.

Tot slot nog dit zeer belangrijk punt. Om een zoo nauw mogelijk verband tusschen de tarieven en de gebruikswaarde der diensten van de P. T. en T. te verzekeren — al zal natuurlijk een tarief nooit kunnen fluctueeren als de prijs van een handelsartikel — zal naar een groote mate van soepelheid bij de tariefsvaststelling moeten worden gestreefd. Thans nu het staatsbedrijf met tekorten te kampen heeft, klemt deze eisch te meer. Vaststelling of wijziging van tarieven met terugwerkende kracht is voor het meerendeel der diensten uit den aard der zaak onmogelijk; voor de overige diensten zal veelal de billijkheid een zoodanigen maatregel verbieden. Elke dag dus dat de noodzakelijke vaststelling of wijziging van een tarief vertraging ondervindt, beteekent onherstelbaar verlies of winstderving. Is hier de noodige soepelheid en snelheid van handelen verzekerd? De beantwoording dezer vraag voert tot het vraagstuk van de inrichting der bedrijfsleiding, de organisatie van den dienst. Daarover een volgende maal.

Mr. G. H. DIJKMANS VAN GUNST.

LONDENSCHÉ CORRESPONDENTIE.

De mijnwerkersstaking; de crisis in de schadevergoedingskwestie; de economische toestand; overzicht d'r handelsbeweging.

Onze Londensche correspondent schrijft ons dd. 23 April 1921:

How Europe is ever to shake off the influence of the so-called leaders who by their folly, short-sightedness and moral weakness are on the point of ruining it, is a political problem which one can leave to others to settle. The effects are unfortunately not so easily to be shuffled on to other shoulders. Both as regards the Reparations Crisis and the British Coal Strike, it is clear that no hope is to be found in the official element: if a reasonable settlement is to be arrived at, it is because outside these circles there are men who have not completely lost all power of reasoning. Let us begin with the domestic problem. It is now known that last Friday, when the Triple Alliance cancelled the strike in a fit of panic, the Cabinet, also in a fit of panic, was prepared to throw over the coal-owners. On both sides, therefore, there was an absolute lack of knowledge of the staying power of their opponents. Frankly, the men of the Triple Alliance had one of two alternatives, to strike, or to stop violent threats, and to come to business. By their failure to adopt one or other of these attitudes, they have given the Labour Movement a blow from which it will take years for it to recover. There is no need for me to deny that, immediately, the failure of the Triple Alliance has saved the country from a very serious situation. But it is at least doubtful whether the permanent effects will be so satisfactory. The effect in the long run will be. I am afraid, that the left-wing will be strengthened. The „Rank-and-File” Movement has now apt illustration ready to its hand. „Your leaders have betrayed you” makes a powerful appeal to men faced with the painful necessity of accepting lower wages, and deprived of the moral support which a strong leadership confers. Already it is clear that the prestige of some of the leaders is dangerously shaken, and whether the men in question were associated with the left wing or the right, it seems clear that they will tend to be replaced by others more in touch with the men themselves.

Meanwhile, it is the unofficial participants of the strike crisis who are doing most to bring about a settlement. The action of the House of Commons last week has already been referred to in last week's letter: this week it is a group of correspondents who have

been writing to the „Times” who have been helping both sides to arrive at a settlement.

The problem is that of the poorer districts. So far the attitude of the owners has been that any sort of pooling in order to equalise the wages in the various districts involved the interference of Parliament, and was in any case undesirable. The Miners have contended that this was not necessary: that a levy which would be assessed before wages and profits were distributed would in effect leave the surplus after other costs (including the levy) to be distributed in any proportion that the men and the owners desired, without any legal sanction being necessary. The work of Sir William Beveridge, Sir R. Redmayne and Sir J. Stamp has been to clarify the underlying conception of the pool, and to bring out the difficulties associated with it, as soon as the question of the basis of the levy is raised. All these gentlemen have been distinguished Civil Servants, the first was Secretary of the Food Ministry during the war, the second Chief Inspector of Mines, the third was Assistant Secretary to the Board of Inland Revenue, and the author of our most profound treatise on „Incomes and Property” in relation especially to official statistics. Whilst they spend part of their time in criticising each other's basis, they all agree that a pool is desirable and possible, and the main question now is whether the pool is to be used only for the levelling up of wages, or whether it is to be used also, as the Miners want, to guarantee the owners who are working mines on the „margin of profitableness” the standard profits of the district. This is opposed by the three writers mentioned on economic grounds, but, though there are clear grounds for not supporting it, I cannot myself regard it with the horror which its mention evokes in some quarters, for the very simple reason that such arrangements for compensating the weaker members of an industry have surely been adopted many times before in the various cartellisations with which modern industry is familiar. Admittedly the principle is uneconomic, but it should not be regarded as introducing some revolutionary and novel idea into industrial life.

At the moment of writing all is obscure: the owners and the men have met again at the request of the Premier and a further meeting is arranged for Monday.

Of the new Reparations Proposals, insofar as we can take the Paris Press as accurately informed, all that one can say is that if they are accepted, — and it is considered here unlikely that the Premier will refuse to follow M. Briand, — they mean the end of settled life in Central Europe for our generation. The City at any rate is full of misgivings as to where all this will lead us. There is of course not the least understanding among the public as to what this means. But the idea first robbing people of their property, and then taxing them in order that the property may yield a profit to their conquerors, is not the kind of economic reasoning that can commend itself to unofficial circles. The Labour Party is at last beginning to see what reactions these steps will have on the standard of living here, and the trader's faith in official statistics of revenue to be collected from Germany has received somewhat of a shock when he is informed that the amount so far collected is a „substantially small sum”, and when it becomes every-day more clear that the only-effect of the 50—50 Bill is that either the consumer pays the tax, or that, if this is impossible, the trade cannot be carried on at all, and he loses his living. This is a point by no means to be overlooked at the moment: any number of small merchant firms are on the verge of extinction, and the idea that at a time of trade depression people can be made to pay a ny price for articles is beginning to disappear. Of course, people must do without.

A great deal of noise is being made in trading circles on the latest decision of the Commissioners of Customs. It is said that the Customs are demanding 100 per cent in place of 50 per cent, but of course this is a misconception of the position. The Customs people are asking for 100 per cent of what is paid to the German, and this is of course exactly what ought to be asked for, since what is paid to the German is supposed to be one-half the value of the goods. But the real point is that the Germans have doubled their prices, and so, as everyone foretold, we have a duty of 100 per cent on German imports, as preliminary to collecting the eleven thousand millions for which, as the „Times” tells us this morning, we cannot wait any longer. It is thus that the resources of human folly are exploited.

As for the trade position, all that one can say is that in some directions there is improvement. The cotton people are looking forward to better times, and in the boot and shoe trades, as well as in the dry-goods trades, there is pronounced activity. On the other hand, the woollen industry remains as depressed as ever. After all, this is what one would expect. The individual expenditure on boots and shoes, shirts and the like is capable of finer adjustment than the expenditure on clothes, which can always be made to „go a little further”, so that it is not surprising that there should be more hope for the cotton industry than for the woollen industry at the moment. The iron and steel trades are of course almost at a standstill in consequence of the strike, but this makes little difference to the fundamental position. Competitors' prices are still far below the prices of the British makers, and until the relative price levels are adjusted, there is not likely to be much of an improvement. It is interesting to see, by the way, that the Middlesborough correspondent of the *Manchester Guardian Commercial* says that East Coast „hematite makers still adhere to their fixed figures for home sales, but they are ready to negotiate on foreign account at fully 20/- below recognised home quotations”. They are dumping, in other words, according to the now recognised standard definition of the term.

The Quarterly Trade Comparisons of the Board of Trade Journal are now available, and some interesting facts are disclosed. On the basis of 1913 Prices, the trade in the January-March quarter works out as follows:

	1921 (mill. £)	1920	1913
Total Imports	£ 139,9	186,8	196,3
Re-Exports	£ 17,2	34,1	31,1
Exports (U. K. Goods)	£ 68,2	90,8	127,3

Exports of British goods were thus only a little over one-half of what they were in 1913, whilst last year they were 65 per cent of the 1913 amount. As far as price-changes are concerned, the position revealed is this:

Average Values as Percentages of those of 1913.

	Jan.-March 1920	Oct.-Dec. 1920	Jan.-March 1921
Total Imports	284	283	220
Re-exports	220	213	156
Exports (U. K. Goods)	326	373	334

As compared to a year ago, the price of British exports has risen still further, though the high figures of the last quarter of the last year have not been reached.

So far as classes of exports are concerned, the figures show that, as compared to 1913, the food class is 42 per cent in quantity of that of 1913, the raw material class, in which coal is of course the most important item, is 69 per cent of the 1913 quantity, and in the manufactured group, the volume is 45 per cent of the 1913 amount.

A certain amount of excitement has been produced

in the City owing to the inclusion in this week's Currency Note Return of a holding of silver to the amount of £3 mills. It is said by some authorities that this represents profits on the issue of the new and greatly debased silver currency, but there is nothing in the Return to show this. Assuming for a moment that it is not so, this step is rather difficult to defend, for silver is not the metal in which the note can be redeemed, for the Currency Act of 1914 speaks only of gold. Some official explanation would seem desirable on the point, for to back one token by another would be very curious finance.

The new Indian Government loan for £7½ millions has been very successful, the lists being closed on the day of opening. The large amount involved, and the ease with which the sum was obtained, shows that there is plenty of money available for investment, though the investor has learnt the lesson of the recent slump, and is avoiding industrial securities. Banking authorities are still not at all pleased at the situation, and by no means prepared to regard the danger as past. Mr. Bendixson of the British Bank of Northern Commerce, has been addressing the Manchester Branch of the Swedish Chamber of Commerce, and predicted a „very bad time in front of us . . . when he looked around Europe to-day and saw how it had been commercially and industrially ruined, he wondered how we were possibly going to recover.”

The cost of living index shows a further fall of 8 points as compared to last month, but it is still very high. So long as it does not fall any quicker, I am afraid that the wage reductions which are now being discussed, will be won at a very heavy debit balance of bitterness.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht met bijlagen van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Maart 1921, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van Maart 1920.

De Oorlogswinst- en Verdedigingsbelastingen brachten tot dusver in totaal op f 926.680.902, waarvan f 700.706.813 op rekening komt van eerstgenoemde heffing.

Met inbegrip van de opcenten ten behoeve van het leeningfonds — behalve die op den suikeraccijns, welke geen verzwaring van belastingdruk meebrachten — is in totaal een som van f 1.111.614.561 ontvangen uit belastingheffing, die haren grond vindt in de buitengewone omstandigheden.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 37.413.930 op, tegen f 28.549.870 in Maart 1920 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van f 8.864.060. De opbrengst overtrof de raming met een bedrag van f 3.879.681. Daar de opbrengst in de eerste twee maanden van het loopende jaar niet minder dan f 7.371.278 beneden de raming bleef, is de opbrengst der middelen over het eerste kwartaal 1920 f 3.491.597 beneden de raming.

Dit cijfer is intusschen te ongunstig, daar onder het cijfer van de opbrengst der zegelrechten en van het statistiekrecht over Maart 1921 de opbrengst dezer middelen aan de postkantoren door bijzondere omstandigheden ditmaal niet is begrepen. In Maart 1920 werd uit dezen hoofde ontvangen f 789.371.23.

Tot de hoogere opbrengst in de maand Maart 1921, in vergelijking met die in Maart 1920, droegen vooral bij de personeele belasting, de inkomsten-, dividend-, tantième- en vermogensbelastingen, de suiker-, wijn-, gedistilleerd- en bieraccijnzen, de rechten op den invoer en de loodsgelden. Daarentegen brachten belangrijk minder op de grondbelasting, de zoutaccijns, de zegel-, successie- en registratierechten, het statistiekrecht en het recht op de mijnen.

Bij de mindere opbrengst van het zegel- en het

statistiekrecht moet rekening worden gehouden met de bovenvermelde mededeeling, dat in de cijfers van de opbrengst dezer rechten over Maart 1921 de opbrengst dezer middelen aan de postkantoren ditmaal niet is begrepen.

De mindere opbrengst van de grondbelasting is het gevolg van achterstand in het opmaken der kohieren in verband met de wijziging van de Gemeentewet; die van den zoutaccijns vloeit voort uit den invoer van zout uit Duitschland.

Dat de opbrengst der registratierechten achterbleef bij die van het vorige jaar, is hieraan toe te schrijven, dat minder kapitaal geplaatst is in Naamlooze Vennootschappen en vermoedelijk ook aan de omstandigheid, dat minder overdrachten van vast goed hebben plaats gehad.

De hogere opbrengst van de personeele belasting is te danken aan het inhalen van achterstand in verband met de schattingen voor huurwaarde en mobiliair. Dat de inkomstenbelasting meer opracht is mede te danken aan het inhalen van den achterstand. Van de meerdere opbrengst van de dividend- en tantième-belasting is moeilijk een bepaalde oorzaak aan te wijzen.

De stijging in opbrengst van de vermogensbelasting is niet aan eenige bepaalde oorzaak toe te schrijven.

De hogere opbrengst van den suikeraccijns houdt waarschijnlijk verband met het aanvullen van voorraden; die van den wijnaccijns met den meerderen invoer als gevolg van den lagen stand der valuta in wijnbouwende landen. De gedistilleerd-accijns bracht meer op door de navordering van de met ingang van 6 Januari j.l. in werking getreden accijnsverhoging, die op 7 Maart en de daarop volgende dagen werd voldaan. De hogere opbrengst van den bieraccijns staat in verband met eene ruimere beschikbaarheid van grondstoffen, die van het geslacht met stijging van de vee prijzen in de afgelopen maand.

Hoewel de ontvangsten in de afgelopen maand niet ongunstig zijn te noemen, mag niet uit het oog worden verloren, dat, met name ten aanzien van de directe belastingen, de invloed van de economische inzinking nog niet in de cijfers tot uitdrukking komt.

Bovendien zie men niet voorbij, dat de gedistilleerd-accijns sedert het opmaken van de raming belangrijk werd verhoogd, uit welke verhoging eene meerdere bate voor een vol jaar van f 15 miljoen wordt verwacht, terwijl eindelijk in aanmerking dient genomen te worden, dat de invoerrechten in Maart 1920 in vergelijking met latere maanden van het afgelopen jaar, een lager cijfer vertoonden.

AANTEKENINGEN.

Onderzoek van Surinaamsch hout. — Gaarne voldoen wij aan het verzoek, het volgende te plaatsen:

Ten einde de houtrijkdommen van Suriname beter dan tot nu toe tot hun recht te laten komen, heeft het Koloniaal Instituut te Amsterdam, op verzoek van het Ministerie van Koloniën, een Commissie van Advies en Onderzoek in zake Surinaamsche houtsoorten benoemd, van welke als voorzitter prof. dr. G. van Iterson te Delft, en als secretaris dr. L. P. de Bussy, directeur der afd. Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut, is opgetreden, terwijl de leden zijn:

Ir. M. A. Cornelissen, Scheepsbouwkundig Ingenieur, Amsterdam.

Th. F. A. Delprat, Wnd. Algemeen Secretaris van het Koloniaal Instituut, Amsterdam.

G. D. van Es Gips, Dordrecht, afgevaardigde van het Syndicaat voor Surinaamsche Boschexploitatie, Amsterdam.

W. L. Ghijsen, Middelburg, afgevaardigde van het Syndicaat voor Surinaamsche Boschexploitatie, Amsterdam.

Ir. J. Lely, Directeur Gemeentewerken, Den Haag.

J. M. van der Meij, Architect, Amsterdam.

F. Poulie, afgevaardigde van de Mij. tot Exploitatie van den Fijnhouthandel en de Stoomzagerij te Amsterdam.

M. C. A. Schappert, procuratiehouder van de firma G. de Vries & Zn., Amsterdam.

Prof. Dr. G. Stahel, Wageningen.

Prof. Ir. Chr. K. Visser, Hoogleeraar Technische Hogeschool, Delft.

Prof. Dr. F. A. F. C. Went, Hoogleeraar Rijksuniversiteit, Utrecht.

Ir. C. J. Witteveen, Ir. Rijkswaterstaat, gewezen Directeur van Openbare Werken en Verkeer, Suriname, Utrecht.

In de dezer dagen gehouden eerste vergadering heeft de commissie zich als taak gesteld: „het geven van leiding aan technisch-wetenschappelijk en practisch onderzoek en het verschaffen van voorlichting op verzoek aangaande de hoedanigheden van Surinaamsche houtsoorten, met het doel het gebruik van Surinaamsch hout hier te lande en in het buitenland te bevorderen”.

De Commissie acht het in de eerste plaats noodzakelijk, dat een in de practijk gemakkelijk bruikbare methode uitgewerkt wordt, waardoor het mogelijk zal zijn, ook aan het gekapte hout de soort te onderkennen, en daardoor een einde te maken aan de schromelijke verwarring in namen en soorten, welke er op het oogenblik nog heerscht, en thans een van de voornaamste hinderpalen tegen geregelde afzet van Surinaamsch hout vormt. Het staat vast, dat een dergelijke sleutel gevonden zal kunnen worden.

Naast dit onderzoek moet een ander geschieden over de technisch mechanische eigenschappen van de verschillende scherp omschreven soorten, een onderzoek, hetwelk, zoowel in het laboratorium als met medewerking van de practijk en van tal van instellingen van welerlei aard zal moeten verricht worden.

Maatregelen worden overwogen, die de aanstelling van een specialen deskundige voor de bovengenoemde onderzoekingen mogelijk zullen maken. Met hulp van Staatswege en van particuliere zijde hoopt de Commissie weldra haar taak krachtig te kunnen aanvaarden; zij stelt zich voor t.z.t. tot de uitgave van kleine monographiën over de verschillende Surinaamsche houtsoorten, haar eigenschappen en haar bruikbaarheid voor verschillende doeleinden te kunnen overgaan.

Internationale credietverleening aan Oostenrijk. — Reeds eenige weken geleden kon men de mededeeling lezen, dat alvorens Oostenrijk Ter Meulen-obligaties uit zou geven, de Volkenbonds-commissie eerst zou trachten, het budget in evenwicht te brengen, waardoor de depreciatie van de Kroon geremd en de vaststelling van de goudwaarde van het onderpand mogelijk zou worden¹⁾. Dezer dagen nu heeft de Financieele Commissie van den Volkenbond een memorandum aan de geallieerde Regeeringen doen toekomen, waarin de kwestie van het herstel van het economische leven in Oostenrijk aan de orde wordt gesteld. De Financieele Commissie heeft de voorwaarden opgesteld, waaronder zij befeid is de zeer moeilijke financieele taak thans aan den Volkenbond toevertrouwd, omdat Oostenrijk de kern van het groote economische organisme van Centraal- en Zuid-Oost-Europa is, op zich te nemen. Deze voorwaarden zijn drastisch, doch zachte heelmeeesters maken stinkende wonden. Het plan van de Financieele Commissie is financieel en economisch en niet politiek en het is opgesteld door experts uit neutrale, zoowel als uit geallieerde landen. Als basis voor haar beraadslagingen in de laatste week van Maart te Parijs gehouden nam de Financieele Commissie de verklaring der Regeeringen van Engeland, Frankrijk, Italië en Japan, dat zij er in toestemden hun pandrechten voortspruitende uit het Vredesverdrag en uit anderen hoofde op te schorten, teneinde het onderpand beschikbaar te stellen als onderpand voor die buitenlandsche credieten, waaraan Oostenrijk zoo dringend behoefte heeft, echter onder voorwaarde, dat andere mogendheden, die ook pandrechten hebben op Oostenrijksche eigendommen, (bijv. uit reliefleningen, zoals o.a. Nederland), er ook in toestemmen hun rechten op te schorten. Het lag in de bedoeling der vier genoemde geallieerde mogendheden, de mo-

¹⁾ Zie pgn. 285 van dezen jaargang.

gelijkheid te overwegen, al deze rechten onder een trustee te stellen.

De in het memorandum genoemde voorwaarden, welke vervuld dienen te worden, alvorens er eenige kans op welslagen bestaat, kunnen gegroepeerd worden onder drie hoofden, n.l.:

1. Actie van de zijde der geallieerde mogendheden.
2. Actie van de zijde der Oostenrijksche Regeering.
3. Voorwaarden in verband met de betrekkingen tusschen Oostenrijk en zijn buurstaten.

De Commissie gaf in overweging de opschorting der pandrechten te doen geschieden voor niet korter dan 20 jaar en zij stelt voor, aan leeningen met haar voorafgaande toestemming gedurende de eerste 5 jaren aan te gaan, voor hun geheelen looptijd, zelfs al mocht deze langer zijn dan 20 jaar, een absolute prioriteit te verleenen boven de opgeschorte. De geallieerde Regeeringen behooren dadelijk stappen te doen om de aanneming van deze voorloopige voorwaarden te verzekeren en dus de Financieele Commissie in staat te stellen voortgang te maken met de taak de interne financiën van Oostenrijk te hervormen, want totdat deze voorwaarden zijn aangenomen kan geenerlei voortgang gemaakt worden.

Wanneer de eerste voorloopige voorwaarden vervuld zijn, zal de volgende stap de reorganisatie van Oostenrijks interne financiën zijn. Thans vertoont het budget een deficit van ongeveer 42 milliard Kronen, waarvan ongeveer 36 milliard het gevolg is van het verlenen van bijlagen op voedingsmiddelen en andere levensbehoeften. Daar het deficit het resultaat is van het koopen in het buitenland, volgt hieruit, dat het gedekt moet worden door buitenlandsche credieten. Deze credieten kunnen niet verkregen worden, tenzij Oostenrijk zijn interne financiën hervormt, omdat het risico van geldleenen aan Oostenrijk te groot is, zoolang het gedwongen is voortdurend haar munt te doen depreciëren. De hervorming van de interne financiën zal de uitgifte van een interne leening noodzakelijk maken en daarnaar zal de emissie van een Oostenrijksche regeeringsleening in het buitenland voorbereid kunnen worden, ten einde de Oostenrijksche Regeering bij te staan, het tijdperk door te komen, dat verlopen moet, alvorens het economisch herstel een behoorlijken omvang heeft verkregen. Slechts dan zou het Credietplan-Ter Meulen in vollen omvang kunnen werken.

In afwachting van de vervulling van deze voorwaarden en van de antwoorden der betrokken Regeeringen, heeft de Commissie ter verzameling van verdere informatie een delegatie naar Oostenrijk gezonden, bestaande uit den organisator der Ter Meulen-credieten, Sir E. Drummond Fraser en het lid der Commissie, den heer Avenol, waaraan men nog een vooraanstaand Deensch bankier hoopt te kunnen toevoegen.

De Commissie acht het in ieder geval noodzakelijk, dat de contrôle en het beheer der Oostenrijksche activa in het belang van beide de oude crediteuren en nieuwe geldschietters, in haar handen gelegd wordt, alsmede de contrôle van de door Oostenrijk gestelde onderpanden voor de diverse leeningen volgens het plan Ter Meulen en de contrôle over de aanwending der verleende credieten.

Een belangrijk punt van het programma van de Financieele Commissie is, dat de Conferentie van Porto Rosa over de betrekkingen tusschen Oostenrijk en de omringende Successie Staten zoo spoedig mogelijk gehouden zal worden. Slaat een mededeeling van Lloyd George op 22 April l.l. in het Lagerhuis gedan over een Conferentie tusschen deze staten, waaraan ook Italië zal deelnemen op de Porto Rosa Conferentie, dan zal zij echter eerst in Juli a.s. plaats vinden.

De Commissie is verheugd, dat de vooruitzichten voor deze Conferentie gunstig zijn, aangezien de neiging bestaat zooveel mogelijk de economische en andere slagboomen tusschen Oostenrijk en de Successie

Staten weg te nemen. De Conferentie van Porto Rosa zal in behandeling nemen de verdeling van spoorweg-materiaal, de toewijzing van schulden en van vooroorlogse fondsen en het vraagstuk der Oostenrijksch-Hongaarsche Bank. De positie van deze Bank is zeer gecompliceerd en terwijl de Commissie op grond van de in haar bezit zijnde mededeelingen niet in staat was zich meer dan een algemeen denkbeeld van de vereischte actie te vormen, stelde zij zich op het standpunt, dat het van belang was, dat dit lichaam in den een of anderen vorm zou gehandhaafd worden om als Centrale Bank voor Oostenrijk op te treden.

Een stem uit de Londensche City over schadevergoeding en haar invloed op den wereldhandel. — Gelijk bekend is men in de Londensche City allermint ingenomen met de 50-percents heffing van goederen van Duitsch origine. Zeer duidelijk komt dit uit in het jongste nummer van het Maandbericht der Barclay's Bank, waarin opgemerkt wordt, dat, als een strafmaatregel beschouwd, de wet wellicht effectief zal zijn, doch dat zij als middel om de schadevergoeding te inkasseeren zoover van het ideaal verwijderd is, dat het duidelijk is, dat de belangen van alle partijen medebrengen, dat de onderhandelingen, welke te Londen werden afgebroken, hervat worden en tot een bevredigend einde worden gebracht.

Wat de betaling der schadeloosstelling aangaat wordt opgemerkt, dat een zeer belangrijke zijde van de kwestie haar invloed op den wereldhandel is. Diverse plannen zijn al geopperd met betrekking tot de wijze waarop Duitschland zijn verplichtingen zou kunnen nakomen. De voornaamste hiervan schijnen te zijn:

1. Overdracht van de nog in zijn bezit zijnde buitenlandsche fondsen.
2. Levering van diensten en van directen arbeid.
3. Betaling in Duitsch geld.
4. Het verlenen van hypotheek op Duitsch eigendom.
5. Het plaatsen van een buitenlandsche leening en het overdragen van de opbrengst aan de geallieerden.
6. Het betalen uit een export-surplus.

Ieder van deze methoden wordt dan nader onder de oogen gezien, waarbij de volgende opmerkingen worden gemaakt.

Wat de buitenlandsche fondsen betreft, deze zouden een ideaal betaalmiddel vormen, doch het saldo hiervan, in Duitsch bezit, moet betrekkelijk onbeduidend zijn.

Ten aanzien van het tweede punt wordt opgemerkt, dat Duitsche arbeiders aangewend zouden kunnen worden bij het herstel van verwoeste streken. Deze methode zou in het bijzonder ten aanzien van Frankrijk toegepast kunnen worden, ware het niet, dat zij niet door het Fransche volk aanvaard kan worden.

Ook andere diensten zouden een aanvaardbaar betaalmiddel gevormd hebben, doch deze zouden grotendeels hebben moeten bestaan uit vrachten en daar Duitschland beroofd is van het grootste deel zijner tonnage, bestaat er weinig mogelijkheid, dat in de naaste toekomst deze bron een opbrengst van wezenlijke beteekenis zal opleveren.

Betalingen in Duitsch geld, indien in een omvang van eenige beteekenis uitgevoerd, zouden ongetwijfeld uitloopen op een verdere depreciatie van de Mark.

Het verlenen van hypotheek op, of het verkoopen van Duitsch eigendom zou neerkomen op het ontvangen van inkomsten in Duitsch geld, dat is in papieren Marken.

Ten aanzien van een internationale leening door Duitschland te sluiten wordt opgemerkt, dat de Duitsche schuldbekentenissen thans wel niet vlot opgenomen zullen worden en zelfs indien dit het geval ware, dan zou de dienst der buitenlandsche leening

het noodzakelijk maken, dat Duitschland goederen exporteerde, ten einde buitenlandsche goederen te creëeren om de bedragen, noodig voor rente en aflossing, te kunnen voldoen.

Een analyse van deze verschillende plannen maakt het duidelijk, dat direct of indirect de groote hoofzaak der schadeloosstelling betaald moet worden door export van goederen. Daar nu de Duitse export in vele opzichten afhankelijk is van den voorafgaanden invoer van grondstoffen, zal het scheppen van een voordeelig saldo der handelsbalans van £300 miljoen per jaar plus de opbrengst van de 12-percents heffing van den export, zooals te Parijs besloten werd¹⁾, het opbouwen van een enormen overzeeschen handel noodzakelijk maken. Door Duitse experts wordt het exportcijfer op £2000 miljoen per jaar gesteld met een daarmede corresponderende invoer van £1400 miljoen per jaar. Deze cijfers zijn waarschijnlijk te hoog, maar zij illustreeren desniettemin den aard van het probleem in zijn invloed op den wereldhandel.

Het opbouwen van een geweldigen exporthandel sluit niet alleen in zich het in staat zijn een evenredige hoeveelheid goederen te produceeren, maar ook, dat men deze ter markt kan brengen. Hier rijst nu een van de voornaamste moeilijkheden, want zeer weinig landen begroeten met instemming het denkbeeld, dat Duitse producten op hun binnenlandsche markten zullen concurreeren en wel oneerlijk naar hun meening. Dientengevolge ziet men in ieder land van de wereld de voorstanders van protectie pleiten voor nieuwe en hogere beschermende rechten.

De houding van hen, die eenerzijds schadevergoeding vragen en anderzijds te keer gaan tegen „dumping” is moeilijk te begrijpen, maar een toestand, die hier veel op gelijkt zal ten slotte ontstaan met betrekking tot de intergeallieerde oorlogsschulden, indien men in het oog houdt, dat de betaling van hoofdsom en rente hiervan zal dienen te geschieden in goederen of diensten.

Het feit moet onder de oogen worden gezien, dat indien de volken weigeren goederen van hun debiteuren aan te nemen, hetzij ter betaling van hoofdsom, rente of schadevergoeding, zij betaling weigeren in den eenigen vorm, waarin deze kan geschieden.

De huidige toestand is van groote beteekenis en zeer moeilijk en indien de onvermijdelijke versterking in de richting van den wereldhandel tot een minimum gereduceerd zal worden, zal haar omvang op zeer zorgvuldige wijze dienen te worden onderzocht.

Vervolgens worden er nog enkele opmerkingen gemaakt over het vraagstuk, hoe de vorderingen der geallieerden te verzekeren. Als alternatief op de Parijsche besluiten volgens welke de betaling zou geschieden in 42 annuïteiten wordt het plan geopperd, dat Duitschland rentedragende obligaties voor de contante waarde der schadeloosstelling aan de geallieerden zal overhandigen. Deze obligaties vervallen in opeenvolgende seriën met vaste tusschenruimten en zij zouden worden uitgegeven op onderpand b.v. van spoorwegen, waterwegen, wouden enz. De waarde van de obligaties zou er door vergroot worden, alsmede hun verhandelbaarheid, naarmate en wanneer het wenschelijk en mogelijk zou blijken, hen te verkoopen.

Een ander voordeel aan deze methode verbonden is, dat de fondsen een vorm zouden hebben, die hen geschikt maakt voor verhandeling langs den normalen weg door de beurs. Het zou ook bij overeenkomst tusschen de geallieerden mogelijk gemaakt kunnen worden, deze obligaties aan te wenden voor de vereffening van intergeallieerde schulden en door hen geëndosseerd, zouden zij gebruikt kunnen worden, om het deficit in de budgetten van zekere in nood verkeerende landen aan te vullen en op deze wijze te hel-

¹⁾ Zie pag. 103 van dezen jaargang.

pen bij het herstellen van het financieele evenwicht van Europa.

BOEKAANKONDIGING.

De balans door H. J. van Arkel.
(G. Delwel, Wassenaar 1920).

Een interessante studie over de vermogensbalans, waarin de verschillende vragen, waartoe het onderwerp aanleiding geeft, rustig en zakelijk worden behandeld.

Doordat de schrijver een ruim en goed gebruik gemaakt heeft van die uitingen in de literatuur, die door argumenteering of gevolgen overweging verdienen, wordt het werk van zelf reeds tot een handboek voor allen, die zich voor „de balans” interesseeren en meer in het bijzonder voor hen, die voor accountant of voor de acte handelswetenschappen werken. Het boek kan natuurlijk geen behoorlijk voorziene boekerij vervangen; maar het maakt het gemis ervan bij de bestudeering van de leerstof toch minder hinderlijk.

Het ligt voor de hand, dat er, gegeven den omvang van het werk en de uitgebreidheid der materie, zowel tot kritiek als tot verschil van meening ruimschoots aanleiding is.

De volgende op- en aanmerkingen mogen ten bewijze strekken van de belangstelling, waarmede ik het werk nog eens in zijn geheel heb doorgelezen, nadat ik 't reeds als lid van de jury, (die het een eervolle vermelding waardig keurde) zorgvuldig en kritisch had doorgewerkt.

Minder gelukkig is de wijze van citeeren; door aan het boek een lijst van de geraadpleegde boeken toe te voegen, zou dit bezwaar tot een minimum kunnen worden teruggebracht.

De begripsbepalingen zijn niet altijd even scherp; zoo is die van „bedrijf” (pag. 5) niet gelukkig en is bij die van afschrijving (pag. 205) geen onderscheid gemaakt tusschen de waardevermindering van eenig goed (depreciatie) en het verlagen der boekwaarde (afschrijven).

Het liquiditeitsvraagstuk is slechts aangeduid; gegeven het belang, dat men steeds meer in dit onderwerp stelt, ware een dieper en breeder behandeling gewenscht geweest: liefst met eenige voorbeelden geïllustreerd. Trouwens het gemis aan voorbeelden en typen maakt zich ook elders in het boek merkbaar.

Dat de schrijver zich bij het begrip „reserve” houdt aan de in comptabele kringen algemeen gehuldigde opvatting: reserve = kapitaalsurplus, is begrijpelijk. Breeder zou echter de behandeling zijn geworden, indien hij uitgegaan was van de erkenning, dat iedere terughouding „reserveeren” is; 't zij dan van winst als *winstreserve* of van vlottende middelen als *liquiditeitsreserve*. De vragen betreffende de zogen. belegging van het reservefonds vinden dan zoo'n eenvoudige en logische beantwoording.

En zoo zou ik kunnen wijzen op tal van punten, 't zij om de meening van den schrijver te bestrijden of om ze te onderstrepen. Ik geloof dit echter achterwege te moeten laten om bijzonder de aandacht te vestigen op één enkel hoofdstuk: *de invloed van de waardeverandering van het geld op de taxatie*.

Het wil mij toeschijnen, dat allen, die zich 't nu toe met dit onderwerp bezighielden, terugdeinsden voor de consequenties van wat ze zelf als juist erkennen; n.l.:

- 1o. de noodzakelijkheid om de waarde van alle activa en passiva uit te drukken in dezelfde maat;
- 2o. de onstandvastigheid van de waarde van het geld.

Tot een juiste winstbepijfering kan men alleen komen, door (nadat men de fluctuaties van de geldswaarde heeft gefixeerd), de boekwaarden, stammend uit vroegere jaren, om te rekenen in die van geld per den dag van afsluiting.

Het winst-accrès of de winstdaling, die klaarna blijkt, kan ook weer alleen bepaald worden door de

winsten van vroegere jaren (bijv. van 1911/13) om te rekenen in de zooveel kleiner geldmaat van heden — en daarna de afwijking te bepalen.

Of de fiscus met zoo'n calculatie genoegen neemt is bijzaak — primair is, dat de becijfering juist is.

Zóó het werk van den heer *Van Arkel* aanleiding geeft tot een ernstige discussie van dit en van zooveel andere onderwerpen, dan zal het ook daardoor bewijzen te zijn een der interessantste bedrijfseconomische studien, die in den laatsten tijd in ons land zijn verschenen.

J. G. CH. VOLMER.

Reeds eenige weken geleden verscheen het Financieel Jaarboek voor 1920, uitwendig en inwendig gewijzigd. Uitwendig doordat, naar medege-deeld wordt, op veler verlangen het oude formaat gehalveerd werd, inwendig door uitbreiding van den tekst met enkele waardevolle overzichten over Suiker, Koffie, Tabak, Granen, Levensverzekering en Goud en Zilver. De uitwendige wijziging is aesthetisch geen vooruitgang en wij kunnen ons geheel aansluiten bij de elders gemaakte opmerking, dat door de regels van den tekst evenwijdig te zetten aan de korte zijde der pagina een aangenamer geheel zou worden verkregen. De koersoverzichten zouden daarbij in hun huidige stand behouden kunnen blijven.

Doch dit is natuurlijk geen hoofdzaak. Zooals gezegd, is de inhoud van het boek er weer op vooruit gegaan, waardoor het in verhoogde mate zijn functie kan vervullen.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

Journal de la Société de Statistique de Paris. — Parijs, Februari 1921.

G. Roulleau, Chronique des banques et des questions monétaires; M. Huber, Variété: La réorganisation des services officiels de statistique dans le Royaume-Uni et l'Empire britannique.

Journal of the Institute of Bankers. — Londen, Maart 1921.

F. Shewell Cooper, Company law in relation to bankers.

Zeitschrift für Handelswissenschaftliche Forschung. — Leipzig, Jan.—Febr. 1921.

Prof. Dr. Grossmann, Kritisches zum Postscheckbetrieb und -Verkehr; H. Hermes, Der Shedbau; Dr. Hübner, Die Ausschaltung der Valutaschwankungen bei Auslandsaufträgen.

Die Bank. — Berlijn, Februari 1921.

A. Lansburgh, Barzahlung oder Sachleistung? F. Koehler, Zur Frage des Zinses; Argentarius, Güterumlauf und Geldumlauf.

Weltwirtschaft. — Berlijn, Januari 1921.

Prof. Dr. M. Sering, Die weltwirtschaftliche Bedeutung der Umwälzungen in der ost-europäischen Agrarverfassung; H. Herzog, Die Ergebnisse des Weltpostkongresses zu Madrid; Die Funkentelegraphie in den deutschen Schutzgebieten.

La Réforme Sociale. — Parijs, Februari 1921.

G. Olphe-Galliard, L'enseignement technique.

The geographical Journal. — Londen, Maart 1921.

L. C. Dunsterville, From Baghdad to the Caspian in 1918; Prof. E. H. L. Schwarz, The control of climate by lakes; F. Debenham, The future of polar exploration; D. Baud-Bovy, The mountain-group of Olympus; H. T. Morshead, Report on the expedition to Kamet, 1920.

Bank-Archiv. — Berlijn, 1 Februari 1921.

Dr. A. Koch, Ist die Aufnahme der Bankwissenschaft in den Lehrplan der deutschen Universitäten erforderlich, und wer sind ihre berufenen Lehrer? Dr. E. Jacobson, Die Wiedereinführung des Terminhandels und das Börsengesetz; Prof. Dr. Kaulla, Der bargeldlose Kleinverkehr und die Banken; Dr. v. Werthern, Die sog. Plusstückzinsen bei Emissionen und das Kapitalertragsteuergesetz.

Idem. — Berlijn, 15 Februari 1921.

Prof. Dr. H. Göppert, Börsenfragen; Dr. P. Wallich, Devisentermingeschäft und ausländische Kredite; Dr. Lorenz, Aufhebung und Abänderung von Inlandsvalutaverbindlichkeiten.

De Gids. — Amsterdam, Maart 1921.

bevat o.a.:

Mr. C. van Vollenhoven, Een accident in de Indi-sche rechtshervorming.

MAANDCIJFERS.

ONTVANGSTEN VAN SPOOR- EN TRAMWEGMAATSCHAPPIJEN DECEMBER 1920.

(Ontleend aan „de Ingenieur“.)

Namen der Maatschappijen.	Personenvervoer.	Goedersvervoer.	Totale ontvangsten.	
			Dec. 1920.	Dec. 1919.
Maatsch. tot Expl. van S.S., N.C.-S., Noord-Brab. Duitsche Spoorwegmaatschappij en Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij	f 6.751.701,—	f 9.184.845,—	f 16.519.104,—	f 15.088.952,— ¹⁾
Tramwegmaatschappij „De Meijerij”	—	—	37.841,30	40.837,39 ¹⁾
Nederlandsche Tramwegmaatschappij	73.582,42	97.221,87	175.644,95	181.462,01
Rotterdamsche Electriche Tramwegmij.....	577.987,19 ¹⁾	—	577.987,19 ¹⁾	486.877,72 ¹⁾
Rotterdamsche Tramwegmaatschappij	95.313,08	136.050,29	231.363,37	174.284,15
Westlandsche Stoomtramwegmaatschappij	30.885,06	9.025,03	43.422,40	50.768,15
Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij lijn Samarang—Vorstenlanden—Willem I..	—	—	474.000,—	641.688,—
Oost-Java Stoomtramwegmaatschappij lijn Modjokerto—Ngoro	—	—	30.600,—	20.000,—
lijn Soerabaja—Krian	—	—	109.900,—	87.400,—
Samarang—Cheribon Stoomtramwegmaatsch... Samar.—Joana Stoomtramwegmaatschappij ..	—	—	576.700,—	401.400,—
Serajoedal Stoomtramwegmaatschappij lijn Maos—Bandjarnegara	—	—	480.300,—	330.000,—
lijn Bandjarnegara—Wonosobo	—	—	82.600,—	56.600,—
Madoera Stoomtrammaatschappij	—	—	17.400,—	12.000,—
Modjokerto Stoomtramwegmaatschappij	17.816,—	27.899,—	154.000,—	105.000,—
			45.715,—	35.018,—

Nagekomen over November.

Zuid-Nederlandsche Stoomtramwegmaatschij.. | f 11.385,71 | f 45.572,74¹⁾ | f 58.512,08¹⁾ | f 32.897,59¹⁾

De ontvangsten der groote maatschappijen, die in „de Ingenieur” ontbreken, zijn aan het „Maandschrift Centr. Bureau Statistiek” ontleend.

¹⁾ Definitieve opgave.

HANDELSBEWEGING OVER DE MAAND MAART 1921

(volgens de groepen der naamlijst van goederen, opgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

Groepen	Invoer		Uitvoer		Saldo Invoer		Saldo Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden
I Dieren en dierlijke producten	11.618.300	8.954.358	43.918.297	32.837.443	—	—	32.299.997	23.883.085
II Plantaard. voortbrengselen	224.322.735	50.652.455	95.417.675	11.694.488	128.905.060	38.957.967	—	—
III Mineralen, metalen en niet in andere groepen opgenomen fabriek. daarv.	818.475.626	45.920.523	129.087.699	22.042.898	689.387.927	23.877.625	—	—
IV Meel en meelfabrikaten	13.821.232	3.583.771	15.599.690	3.225.970	—	357.801	1.778.458	—
V Chemische producten, geneesmiddelen, verfwaren en kleurstoffen	14.680.157	3.899.326	3.753.546	2.127.270	10.926.611	1.772.056	—	—
VI Olie, hars, was, pek, teer en distillatieproducten van teer; fabriekaten van deze stoffen, n. a. g. ..	63.476.902	17.090.134	20.355.591	8.346.407	43.121.311	8.743.727	—	—
VII Hout en fabriekaten van hout en dergelijke stoffen; meubelen, v. a. s.	63.451.378	8.605.923	3.373.953	915.319	60.077.425	7.690.604	—	—
VIII Huiden, vellen, leder, lederwerk en schoenwerk	1.919.122	3.762.927	1.428.327	1.833.303	490.795	1.929.624	—	—
IX Garens, touw en touwwerk, weefsels en stoffen, kleedren en modewaren	4.309.361	21.298.263	2.725.555	10.406.257	1.583.806	10.892.006	—	—
X Aardewerk, porselein, pottenbakkerswerk, gebakken steen en andere kunststeen	76.137.027	2.498.742	3.994.946	833.949	72.142.081	1.664.793	—	—
XI Glas	3.299.374	1.191.966	2.016.356	743.879	1.283.018	448.087	—	—
XII Papier	6.252.651	3.624.667	8.805.056	2.762.423	—	862.244	2.552.405	—
XIII Voedings- en genotmiddelen, niet genoemd in de groepen I, II, IV en VI	21.191.196	13.018.453	25.573.802	13.662.331	—	—	4.382.606	643.878
XIV Rijtuigen, voertuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen ..	5.510.371	6.611.954	1.960.182	1.985.010	3.550.189	4.626.944	—	—
XV Andere goederen dan gebracht onder de groepen I tot en met XIV	18.343.619	23.212.793	6.783.252	8.983.039	11.560.367	14.229.754	—	—
Totaal	1.346.809.051	213.926.255	364.793.927	122.399.986	982.015.124	91.526.269	—	—
Waarvan Gouden Zilver, al of niet gemunt (opgenomen in groep III)	350	96.035	21.644	15.195.324	—	—	21.294	15.099.289

OVERZICHT van de waarde van den In- en Uitvoer voor elke maand van het loopende jaar en de drie daaraan voorafgaande jaren, met uitzondering van Munt en Muntmateriaal, in guldens. *)

Maanden	Invoer				Uitvoer			
	1918	1919	1920	1921	1918	1919	1920	1921
Januari	68.009.520	75.073.388	256.207.615	214.136.278	51.437.578	41.321.453	135.932.785	115.985.810
Februari	45.903.517	106.229.028	233.591.043	170.494.270	54.372.261	44.543.205	113.309.645	120.956.498
Maart	48.897.456	148.758.852	187.916.138	213.830.220	47.372.422	52.660.723	68.210.466	107.204.662
April	35.302.563	189.565.086	203.592.812	—	30.702.241	50.827.142	99.448.337	—
Mei	35.055.767	257.009.336	298.514.162	—	35.843.354	96.168.708	170.393.137	—
Juni	30.330.163	258.183.821	345.402.373	—	23.040.469	126.270.353	179.478.445	—
Juli	47.764.858	274.264.390	314.861.366	—	35.046.826	133.623.129	177.114.162	—
Augustus	40.567.746	313.403.619	267.956.122	—	25.501.391	163.771.619	130.018.883	—
September	67.610.188	298.107.886	317.368.670	—	27.641.796	162.131.110	165.965.569	—
October	67.702.922	319.833.079	337.338.332	—	12.704.155	214.577.467	148.140.438	—
November	57.929.799	296.351.809	270.811.334	—	15.278.909	171.171.804	156.713.011	—
December	63.282.114	288.958.920	298.567.123	—	22.268.327	154.241.692	156.731.343	—
Totaal	608.356.613	2.825.739.214	3.332.127.090	598.460.768	381.209.729	1.411.308.405	1.701.456.221	344.146.470

*) In de Statistiek over December 1919 zijn de bedragen vermeld met inbegrip van gouden en zilveren munt en muntmateriaal.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden).

	Maart 1921	Sedert 1 Januari 1921	Overeenkomstige periode 1920
Directe belastingen.			
Grondbelasting	158.808	817.573	1.454.482
Personeele belasting ..	668.961	3.362.605	2.136.267
Inkomstenbelasting ..	8.740.359	21.362.349	16.552.788
Dividend- en tantièmebelasting	2.675.749	6.614.914	3.676.584
Vermogensbelasting ..	1.380.198	2.705.415	2.516.045
Accijnzen.			
Suiker	4.379.902	10.417.383	9.614.191
Wijn	386.898	464.528	373.830
Gedistilleerd	6.361.222	13.288.184	10.607.438
Zout	129.226	422.526	632.784
Bier	218.521	620.184	282.224
Geslacht	1.216.420	3.293.452	3.375.723
Belast. op speelkaarten	5.621	22.584	—
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.792.798	5.244.448	5.859.993
Registratierechten	2.837.992	9.020.782	11.835.738
Successierechten	2.545.151	8.088.738	8.891.882
Invoerrechten	3.284.127	8.917.385	8.739.409
Gouden en zilveren werken			
Belasting	76.941	210.984	252.881
Essaailoon	87	222	208
Statistiekrecht	187.418	819.791	1.024.533
Mijnen	11.128	150.892	200.394
Domeinen	133.046	446.512	365.154
Staatsloterij	9.057	194.863	195.366
Jacht en visscherij	265	1.289	1.004
Loodsgelden	214.035	593.550	385.960
Totaal	37.413.930	97.111.153	88.974.877

OPOCENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Maart 1921	Sedert 1 Januari 1921	Overeenkomstige periode 1920
Directe belastingen.			
Grondbelasting	32.908	171.534	292.161
Personeele belasting ..	164.256	718.282	415.422
Inkomstenbelasting ..	2.670.009	6.262.581	5.077.866
Vermogensbelasting ..	342.606	670.881	635.418
Dividend- en tantièmebelasting	882.997	2.182.921	1.213.273
Accijnzen.			
Suiker	875.980	2.083.477	1.922.838
Wijn	77.380	92.905	74.766
Gedist. (binn.- en buitl.)	636.122	1.328.818	1.060.743
Indirecte belastingen.			
Zegelrecht van buitl. eff.	80.927	100.605	148.100
Totaal	5.763.185	13.611.934	10.840.587

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	Maart 1921	Sedert 1 Januari 1921
Oorlogswinstbelasting	10.663.336	36.331.016
Verdedigingsbelasting Ia	411.004	786.078
Verdedigingsbelasting Ib	1.145.203	2.578.937
Verdedigingsbelasting II	1.906.838	5.659.027
	14.126.381	45.855.058

¹⁾ Hieronder begrepen f 222.121 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionnaires in effecten, enz. (Beursbelasting). ²⁾ idem f 909.361. ³⁾ Idem f 1.298.512.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned.	Disc. Wissels. 4½	1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7½	16 Spt. '20
Bk.	Bel. Binn. Eff. 5½	19 Oct. '20	Bk. v. Noorw. 6-6½	18 Dec. '19
	Vrsch. in R.C. 6½	19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 4½	11 Apr. '21
	Bk. van Engeland 7	16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5½	28 Apr. '20
	Duitsche Rijksbk. 5	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6	4/Nov. '20
	Bk. van Frankrijk 6	8 Apr. '20	Bank v. Italië 6	20 Mei '20
	Oostenr. Hong. Bk. 6	12 Apr. '21	F. Res. Bk. N.Y. 6-7	4 Juni '20
	Nat. Bk. v. Denem. 7	19 Apr. '20	Javasche Bank 3½	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
23 Apr. '21	4½	3	6½	4-5/8	—	6-7 ¹⁾
18-23 „ '21	4½	3-4¾	6½	4-5/8	—	6-7
11-16 „ '21	4½-5/8	3½	6½-1/4	4-5/8	—	6-7
4-9 „ '21	4½-5/8	4-5	6½	4-5/8	—	5-7
19-24 Ap. '20	3½	4¾-5	6½	4-5/8	—	7
21-26 Ap. '19	4½-5/8	3½-4	3½-1/2	4-5/8	—	4¾-6
20-24 Juli '14	3½-5/8	2½-3/4	2½-3/4	2½-1/2	2¾	1¾-2½

¹⁾ Noteering van 22 April 1921.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Deze week heerschte er algemeen een flauwe stemming. Bij den slechten toestand op de goederenmarkten en de werkstaking in Engeland kwamen nu nog de slechte politieke toestand en de eisch der entente tot afstand van den goudvoorraad van de Rijksbank. Vooral Marken waren dan ook zeer flauw, zoodat Vrijdag voor ca. 4,10 werd afgedaan. Op eenigszins betere berichten trad daarna een herstel in tot 4,40. Ponden waren eveneens flauw. De daling was echter niet zoo groot en betrof meer een herstel van een iets te sterke rijzing der vorige week. Ook België was over het algemeen aangeboden. Een uitzondering maakte Parijs, dat van 20,62½ opliep tot over 21,40 en zoodoende boven België kwam, maar daarna weder een groot gedeelte van het avance zag verloren gaan. De stijging ontstond hoofdzakelijk door speculatie met het oog op het te ontvangen goud van Duitschland en de betere dekking van de papiercirculatie, die daardoor heette te ontstaan. Dollars regelmatig aangeboden en langzaam teruglopend; heden ca. 2.86. Skandinavië iets flauwer, vrij stabiel voor Kopenhagen en Christiania, maar opnieuw met sterke fluctuaties voor Stockholm. Zwitserland en Spanje iets teruglopend. Buenos Aires onveranderd. Batavia aanvankelijk iets vaster, later weder meer aangeboden 96½, 97-96¾.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen ¹⁾	Parijs ²⁾	Berlijn ³⁾	Weenen ⁴⁾	Brussel ⁵⁾	New York ⁶⁾
18 April 1921..	11.32½	20.60	4.60	0.82½	21.27½	2.87½
19 „ 1921..	11.31	20.97½	4.55	0.80	21.40	2.88½
20 „ 1921..	11.31½	21.—	4.50	0.79	21.32½	2.88¼
21 „ 1921..	11.31½	21.—	4.37½	0.76	21.42½	2.87¾
22 „ 1921..	11.29½	20.97½	4.22½	0.72	21.27½	2.87¾
23 „ 1921..	11.30	21.—	4.37½	0.75	—	—
Laagste d. w. ¹⁾	11.29½	20.47½	4.12½	0.70	21.15	2.86¾
Hoogste „ „ ¹⁾	11.33	21.40	4.62½	0.87½	21.60	2.88½
16 April 1921..	11.30½	20.40	4.62½	0.86	21.27½	2.88¾
9 „ 1921..	11.27½	20.37½	4.67½	0.77	21.25	2.88¾
Muntpariteit..	12.10½	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48¾

¹⁾ Noteering te Amsterdam. ²⁾ Noteering te Rotterdam³⁾ Particuliere opgave. ⁴⁾ Noteering van 15 April 1921. ⁵⁾ Idem v. 8 April.

Data	Stockholm ¹⁾	Kopenhagen ²⁾	Chrs. tianta ³⁾	Zwitserland ⁴⁾	Spanje ⁵⁾	Batavia ¹⁾ telegrafisch
18 Apr. 1921	68.10	52.25	46.10	49.90	40.05	96½-3/4
19 „ 1921	68.35	52.—	46.10	49.92½	40.—	96½-3/4
20 „ 1921	68.45	52.25	46.50	49.87½	39.87½	96½-3/4
21 „ 1921	68.75	52.25	46.—	49.90	40.—	96½-3/4
22 „ 1921	68.—	52.—	45.85	49.85	39.80	96½-3/4
23 „ 1921	68.05	52.—	45.75	49.82½	39.85	96½-3/4
L'ste d. w. ¹⁾	67.85	51.80	45.40	49.75	39.75	96½
H'ste „ „ ¹⁾	68.85	52.20	46.40	49.95	40.15	97
16 Apr. 1921	68.40	52.20	46.40	50.—	40.20	96½-3/4
9 „ 1921	68.—	52.10	46.90	50.05	40.30	95¾
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

¹⁾ Noteering te Amsterdam. ²⁾ Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
23 April 1921	3.94.75	7.35	nom.	34.82
Laagste d. week	3.93.—	7.22	nom.	34.69
Hoogste „ „	3.94.75	7.35	nom.	34.82
16 April 1921	3.93.25	7.12	nom.	34.78
9 „ 1921	3.90.62	7.08	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 1/8

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	8 April 1921	15 Apr. 1921	16 Apr./22 Apr. '21 Laagste	22 Apr. 1921 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/16	97 1/16	97 1/16	97 1/16
*B Aires 1)	d. p. \$	44 7/8	44 13/16	43 3/4	44 1/8
Calcutta	£ p. rup.	1/3 11/16	1/3 5/8	1/3 5/8	1/3 3/8
Hongkong ..	id. p. \$	2/6 3/8	2/6 3/8	2/6	2/7 3/4
Lissabon	d. per Mil.	5 1/4	5 1/4	5	5 1/2
Madrid	Peset. p. £	28.05	28.10	28.14	28.50
*Montevideo 1	d. per \$	42 1/2	42 1/8	40 5/8	42
Montreal	\$ per £	4.39	4.43	4.40	4.45
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	8 3/8	8 7/8	8 3/8	8 3/4
Rome	Lires p. £	89 7/8	81 1/8	80	85 1/2
Shanghai....	£ p. tael	3/1 3/4	3/3 3/4	3/2 1/2	3/5 1/2
Singapore ..	id. p. £	2/4 7/32	2/4 1/16	2/3 15/16	2/4 5/32
*Valparaiso..	p. so p. \$	7 15/16	7	30.40	32.50
Yokohama ..	£ per yen	2/5 9/16	2/5 3/4	2/5 5/8	2/5 1/2

*Koersen der voorgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.
2) Noteering van 21 April 1921.

NOTEERING VAN ZILVER

Noteering te Londen	te New York
23 April 1921.....	35
16 „ 1921.....	34 1/2
9 „ 1921.....	33 3/8
2 „ 1921.....	32 1/2
24 „ 1920.....	69 3/8
28 „ 1919.....	48 3/4
20 Juli 1914.....	24 1/16

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 25 April 1921.

Activa:			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 152.314.761,94 1/2 B.-bk. „ 16.194.968,24 1/2 Ag. sch. „ 75.638.421,31		f 244.148.151,50
Papier o. h. Buitēnl. in discōnto			—
Idem eigen portef.		f 39.502.410,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.			39.502.410,—
Beleeningen incl. v. sch. in rek. crt. op onderp.	H.-bk. f 70.487.373,80 1/2 B.-bk. „ 15.363.432,68 1/2 Ag. sch. „ 110.166.439,57		f 196.017.246,06
Op Effecten	f 179.859.946,06		
Op Goederen en Spec.	„ 16.157.300,—		196.017.246,06
Voorschotten a. h. Rijk	„ 14.916.290,81 1/2		
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud	„ f 56.219.880,—		
Muntmat., Goud	„ 554.756.433,13		
	f 610.976.313,13		
Munt, Zilver, enz	„ 14.434.310,06		
Muntmat., Zilver	„ —		625.410.623,19
Effecten			
Bel. v. h. Res. fonds.	„ f 4.658.914,62 1/2		
id. van 1/5 v. h. kapit.	„ 3.873.652,87 1/2		8.532.567,50
Geb. en Meub. der Bank	„ 3.594.000,—		
Diverse rekeningen	„ 26.286.378,05 1/2		
	f 1.158.407.667,12		
Passiva.			
Kapitaal	f 20.000.000,—		
Reservefonds	„ 5.000.000,—		
Bankbiljetten in omloop	„ 1.043.275.895,—		
Bankassigntiën in omloop	„ 1.128.874,50 1/2		
Rek.-Cour. Het Rijk / saldo's: Anderen	„ 60.795.211,90 1/2		60.795.211,90 1/2
Diverse rekeningen	„ 28.207.685,71		
	f 1.158.407.667,12		

NED. BANK 25 April 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 403.624.053,42
Op de basis van 2/5 metaaldekking..... „ 182.584.057,14
Minder bedragaan bankbiljetten in omloop
dan waartoe de Bank gerechtigd is... „ 2.018.120.265,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	9.969.607,55	
Buitenlandsche wissels.....		1.895.962,—
Beleeningen		7.094.693,16
Goud		
Zilver		423.139,09
Bankbiljetten		3.934.005,—
Part. Rek.-Crt. saldo's.....	6.444.468,48 1/2	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opelschbare schulden
25 April 1921.....	610.976	14.434	1.043.276	61.924
18 „ 1921.....	610.976	14.857	1.047.210	56.115
11 „ 1921.....	610.976	15.429	1.043.329	49.825
4 „ 1921.....	621.034	16.011	1.054.070	51.047
29 Mrt. 1921.....	621.034	16.687	1.036.816	44.069
24 April 1920.....	635.171	11.323	1.045.948	94.752
26 April 1919.....	663.348	8.114	1.034.638	94.915
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
25 April 1921	244.148	107.000	196.017	403.624	57
18 „ 1921	234.179	97.000	203.112	404.422	57
11 „ 1921	221.605	81.000	204.748	407.028	57
4 „ 1921	218.201	53.000	219.721	415.256	58
29 Mrt. 1921	192.699	53.000	216.637	420.779	59
24 April 1920	232.329	155.000	191.075	417.837	57
26 April 1919	139.716	93.000	225.975	445.163	60
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1)	75

1) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	18 April 1921	25 April 1921
Aan schatkistpromessen..	f 486.860.000,—	f 508.160.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 97.000.000,—	„ 107.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 64.744.000,—	„ 64.744.000,—
Aan zilverbons	„ 45.117.952,—	„ 44.259.853,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opelschb. schulden		
16 April 1921.....	***	***		477.500		
9 „ 1921.....	***	***		477.000		
2 „ 1921.....	***	***		472.500		
12 Mrt. 1921.....	225.310	11.512	338.078	135.917		
5 „ 1921.....	225.365	11.098	338.020	143.679		
26 Febr. 1921.....	225.507	10.846	336.749	137.551		
19 „ 1921.....	224.997	10.617	341.583	135.012		
17 April 1920.....	183.089	4.420	320.347	91.504		
19 April 1919.....	127.269	9.419	213.115	120.023		
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634		
Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
16 Apr. 1921	229.000		***		142.500	***
9 „ 1921	229.500		***		142.350	***
2 „ 1921	227.000		***		143.000	***
12 Mrt. 1921	36.763	25.301	111.090	32.339	142.247	50
5 „ 1921	37.007	31.570	119.176	27.142	140.354	50
26 Febr. 1921	37.119	31.321	114.921	29.208	141.739	50
19 „ 1921	35.001	30.754	122.011	34.963	140.414	49
17 Apr. 1920	15.283	24.347	139.210	29.384	105.338	45
19 Apr. 1919	8.548	24.599	79.331	9.443	70.329	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 1)	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK. Voornaamste posten in duizenden gulden.

Table with 6 columns: Data, Metaal, Circulatie, Andere opsch. schulden, Disconto's, Div. rekeningen. Rows include dates from 12 Mrt. 1921 to 25 Juli 1914.

1) Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN. BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Table with 6 columns: Data, Metaal, Circulatie, Currency Notes (Bedrag, Goudd., Gov. Sec.). Rows include dates from 20 April 1921 to 22 Juli 1914.

Table with 7 columns: Data, Gov. Sec., Other Sec., Public Depos., Other Depos., Reserver, Dekkingsperc. 1). Rows include dates from 20 Apr. '21 to 22 Juli '14.

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Table with 6 columns: Data, Metaal, Daarvan Goud, Kassenscheine, Circulatie, Dekkingsperc. 1). Rows include dates from 15 Apr. '21 to 23 Juli '14.

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Table with 5 columns: Data, Wissels, Rek. Crt., Darlehenskassenscheine (Totaal uitgegeven, In kas bij de Reichsbank). Rows include dates from 15 Apr. 1921 to 23 Juli 1914.

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Table with 6 columns: Data, Metaal- en buitenland. goudwissels, Disc. en beleeningen, Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije, Bankbiljetten, Rek. Crt. saldt. Rows include dates from 15 Nov. '20 to 23 Juli '14.

1) waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandse goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK. Voornaamste posten in duizenden francs.

Table with 6 columns: Data, Goud, Waarvan in het Buitenland, Zilver, Te goed in het Buitenland, Buit. gew. voorsch. afd. Staat. Rows include dates from 21 Apr. '21 to 23 Juli '14.

Table with 6 columns: Data, Wissels, Uitgestelde Wissels, Beleening, Bankbiljetten, Rek. Crt. Particulieren, Rek. Crt. Staat. Rows include dates from 2.655.590 to 1.541.080.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE. Voornaamste posten in duizenden francs.

Table with 6 columns: Data, Metaal incl. buitenland. saldt, Beleening van buitenland. vorder., Beleening van prom. d. provinc., Binn. wissels en beleening, Circulatie, Rek. Crt. partit. Rows include dates from 21 Apr. '21 to 22 Apr. '20.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA. FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Table with 6 columns: Data, Goudvoorraad (Totaal bedrag, Dekking F.R. Notes, In het buitenland), Zilver etc., F.R. Notes in circulatie. Rows include dates from 1 Apr. '21 to 4 Apr. '19.

Table with 6 columns: Data, Wissels, Totaal Deposito's, Gestort Kapitaal, Algem. Dekkingsperc. 1), Percent. Gouddekking circul. 2). Rows include dates from 1 Apr. '21 to 4 Apr. '19.

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opsch. schulden: F R. Notes en netto deposito's. 2) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Table with 6 columns: Data, Aantal banken, Totaal uitgezette gelden en beleggingen, Reserver bij de F. R. banks, Totaal deposito's, Waarvan time deposits. Rows include dates from 25 Mrt. '21 to 28 Mrt. '19.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 25 April 1921.

Het Britsche mijnwerkers-conflict is eenigszins op den achtergrond gedrongen bij de beoordeeling der internationale beurzen gedurende de achter ons liggende week en hiervoor in de plaats zijn de eischen van de Commission des Réparations, alias de Entente, ten opzichte van Duitschland getreden. Nu de termijn meer en meer nadert, waarop van Deutsche zijde definitieve voorstellen moeten zijn gedaan ten opzichte van het betalen der schadeloosstelling, indien Duitschland althans niet wil, dat de verdere „sancties” toegepast zullen worden, worden allerlei maatregelen te baat genomen en verschillende plannen ontworpen, om althans eenig uitstel te verkrijgen. Eén dezer maatregelen was het telegram aan den President der Verenigde Staten, den heer Harding, beoogende zijn bemiddeling in te roepen ten aanzien van het vaststellen van het bedrag der schadeloosstelling, een verzoek, waaraan door den president niet is voldaan. Het zou zeer zeker de vraag zijn geweest, of de pas benoemde bestuurder zooveel overwicht op zijn eigen landgenooten en op de Geallieerden zou hebben gehad, om zijn voorstellen, indien hij er toe besloten had zijn intermediair aan te bieden, te doen aannemen; voorts is het van Deutsche zijde hoog spel geweest, omdat men zich hier van tevoren reeds had neergelegd bij welke beschikking dan ook van den President der Unie, zoodat ook een niet verminderde, of zelfs een hoogere oorlogsschatting reeds a priori door Duitschland erkend zou zijn geworden. De Deutsche beurzen hebben dezen loop van zaken dan ook geenszins gunstig opgenomen; de koersen van de meeste fondsen zijn in aanzienlijke mate gedaald, hetgeen te opmerkelijker moet worden genoemd, waar tegelijkertijd de Deutsche valuta in het buitenland een gevoelige daling onderging en het gewone antwoord hierop anders een sterke stijging der binnenlandsche waarden is. Doch de geheele stemming was onrustig geworden, mede door den eisch van de Commission des Réparations, dat de goudvoorraad der Deutsche Rijksbank in handen van de Geallieerden uitgeleverd moet worden. Voorloopig is het antwoord van de Deutsche Regeering wel absoluut afwijzend geweest, onder verwijzing naar het privaatrechtelijk karakter van de circulatiebank, doch het is de vraag, of bij deze houding kan worden volhard, indien de Entente-eischen worden doorgezet. Deze omstandigheden maken de houding van de Berlijnsche beurs volkomen begrijpelijk. Een uitzondering hebben gevormd de obligaties der 3 pCt. Deutsche Rijksleening, die buitengewoon vast waren, naar verluidde, als gevolg van aankopen voor buitenlandsche speciaal Londensche, rekening.

Te Weenen heeft de onverwachte disconto-verhoging van de Oostenrijksch-Hongaarsche Bank van 5 tot 6 pCt. (sinds 14 April 1915 was de rentevoet onveranderd op 5 pCt. gehouden) een eenigszins drukkenden invloed gehad. Aanleiding tot dezen verrassenden maatregel, was de hier reeds vermelde omstandigheid, dat de Oostenrijksch-Hongaarsche Bank in de laatste weken weer de beschikking heeft gekregen over een omvangrijke portefeuille van handelswissels; alleen in Duitsch-Oostenrijk bedraagt deze portefeuille reeds 1400 miljoen Kronen. Deze wisselvoorraad is voortgekomen uit de à conto-betalingen der vermogensbelastingen. Men is echter in Weenen van meening, dat de maatregel der Bank geen doel zal treffen. De omstandigheden toch, die aanleiding tot de disconto-verhoging hebben gegeven, hebben slechts een verwijderd verband met overspeculatie. Natuurlijk speelt wel een groote mate van speculatie een rol bij de algemeene waardevermindering van het geld; deze is echter niet door een rente-verhoging tegen te gaan, volgens de algemeene opvatting in Oostenrijk. Wel echter zullen handel en industrie, die thans reeds 10 à 14 pCt. hebben te betalen voor de door hen benodigde gelden, automatisch 1 pCt. meer moeten geven, hetgeen nu niet bepaald doodend behoef te zijn voor de betrokken bedrijven, doch hetwelk toch stellig niet zal bijdragen tot een goedkooper worden van het levensonderhoud in Oostenrijk. De meerdere kosten toch zullen dadelijk worden afgewenteld op de verbruikers. Hoewel dus uit andere oorzaken, heeft toch ook hier de beurs derhalve geen opgewekt verloop gehad.

Het tegendeel was het geval voor de markt te Londen. Weliswaar was de tendens hier niet bepaald willig te noemen, doch men liet zich in het geheel niet ontmoedigen door den langen duur van het conflict met de mijnwerkers. Nu de actie der Triple Alliantie een „failure” is gebleken, heeft men alle hoop gevestigd op een uitputtings-strategie ten opzichte van de mijnwerkers, een tactiek, welke welis-

waar tot op het oogenblik weinig resultaat heeft opgeleverd, doch die, in verband met de herhaalde conferenties tusschen mijnwerkers en mineigenaars ten slotte toch wel tot het doel zou kunnen leiden, maar men in invloedrijke Londensche kringen aanneemt. Inmiddels beginnen zich de gevolgen van het gebrek aan kolen reeds door het geheele land te doen gevoelen, te sterker, nu de weersgesteldheid tegenwerkt. Desondanks is de beurs uitermate vast gebleven, met uitzondering wellicht van petroleumwaarden, die op sommige dagen vanuit Amsterdam en Nieuw York aangeboden werden.

De beurs te Parijs heeft vrijwel hetzelfde aspect te aanschouwen gegeven. Na de verzending van het Deutsche verzoek aan President Harding was de tendens zoo mogelijk nog vaster, daar men aan de Seine reeds dadelijk de onmogelijkheid van een voldoen aan het Deutsche verzoek inzag en er conclusies aangaande Deutsche onmacht uit trok. Het directe gevolg was, dat men dan ook stellig rekende op het doorvoeren der sancties, hetgeen door Frankrijk als het meest effectieve middel wordt beschouwd om zoo spoedig mogelijk de gelden der schadeloosstelling te verkrijgen.

Te Brussel was eveneens de stemming opgewekt te noemen, voornamelijk doordat het algemeen aspect meer en meer normaal begint te worden. Zoo zal te beginnen met 2 Mei aanstaande, de termijnbeurs weder geheel op de wijze van vóór den oorlog worden gevoerd, met dien verstande, dat de inmiddels tot deze markt toegelaten waarden, ook in den vervolge hier verhandeld zullen worden. Deze markt-afdeeling heeft dus een aanmerkelijke uitbreiding ondergaan.

Te New York was de stemming over het algemeen vast te noemen, voornamelijk in verband met verschillende berichten, die wijzen op een licht herstel in sommige takken van industrie. Zoo komen uit de automobiel-wereld indicaties, die er op wijzen, dat de periode van de ergste malaise hier wel voorbij is en al bestaat natuurlijk de mogelijkheid, dat men hier te doen heeft met een slechts tijdelijke opleving, de beurs ziet in deze teekenen toch symptomen van een eenigszins beter gesitueerd zakenleven. Alleen de spoorwegmarkt is eenigszins achter gebleven. De exploitatie levert hier nog steeds geen winst op en al zijn de verhooren ten aanzien waarvan de mogelijkheid tot verhoging der vrachttarieven bestaat, begonnen, hiermede is in ieder geval nog zeer geruimen tijd gemoeid. En inmiddels moeten zeer hoge kosten aan loonen, onderhoud, enz. worden gemaakt. Bovendien is de Interstate Commerce Commission nog steeds niet buitengewoon vriendelijk ten opzichte van de directies gestemd, zoodat het publiek op zijn beurt geen aanleiding vindt, kapitaal ter belegging of voor speculatie in spoorwegwaarden te steken.

De beurs te onzent heeft wederom gedurende het grootste gedeelte der week een ongeanimeerd verloop gehad. Niet voor staatsfondsen, die konden profiteeren van de ruimere geldmarkt en van de grootere beleggingsvraag. Ook o.a. van het geheel toewijzen der inschrijvingen op de leening der Gemeente 's-Gravenhage. Uit deze omstandigheid is gebleken, dat de periode van beleggingen op langen termijn tegen een lageren rentevoet dan ten minste 6½ pCt. nog niet afgesloten kan worden genoemd. De uitgifte der 6½ pCt.-obligaties Staatsspoor is een volkomen succes geweest; de sprong van 7 op 6 pCt. is echter te groot gebleken.

Van buitenlandsche staatsfondsen bestond eenig animo voor China Goud 1898, welke voor buitenlandsche rekening gevraagd waren. Russen onveranderd en zonder belangstelling.

		19 Apr.	22 Apr.	25 Apr.	Rijzing of daling.
5	% Ned. W. Sch. 1918	86	87	87	+ 1
4½	% „ „ „ 1916	87½/16	87½/16	87½/16	+ ½/8
4	% „ „ „ 1916	77½/8	77½/2	77½/2	+ ½/8
3½	% „ „ „ „ „	67½/2	67	67½/8	- ½/8
3	% „ „ „ „ „	58½/16	58½/16	58½/16	
2½	% Cert. N. W. S. „ „ „	49½/16	49½/8	49½/8	- ½/16
5	% Oost-Indië 1915 „ „	91	91	91½/4	+ ½/4
6	% „ 1919 „ „	95¾/4	95¾/16	95¾/4	- ½/2
4	% Oostenr. Kronenrente	3½/16	3½/16	3½/16	
5	% Rusland 1906 „ „	7¾/4	7½/2	7½/2	- ¼/4
4	% Rusl. bij Hope & Co.	8	8	8	
4½	% China Goud 1898 „	61½/8	62½/4	62½/4	+ 1½/8
4	% Japan 1899 „ „	52¾/4	52¾/4	52¾/4	
4	% Argentinië Buiten..	53¾/4	53¾/4	53¾/4	
5	% Brazilië 1895 „ „	50	50	50½/8	+ ½/8
7	% Staatsspoor „ „	103¾/8	103¾/4	104	+ ½/8
7	% Amsterdam „ „	100¾/4	101¾/4	101¾/4	+ 1½/2

Op de *aandelenmarkt* werd de ongeanimeerde houding ingeleid door de daling in suikerwaarden. Aanvankelijk hadden de lagere noteringen voor Cuba-suiker te New York hier ter beurze geenerlei invloed gehad, omdat tegelijkertijd nog eenige kleine afdoeningen uit Indië werden gemeld en de V. J. S. P. liet bekend maken, dat de prijs van f 20,— per picol in ieder geval zou worden gehandhaafd. Plotseling echter kwamen er berichten van afdoeningen door outsiders tegen prijzen, aanmerkelijk onder f 20,— per picol en op hetzelfde moment week het vertrouwen aan de Amsterdamsche beurs in de politiek der V. J. S. P. Bovendien werd een nieuwe reactie voor Cuba-suiker gemeld, die er toe medewerkte de Suiker-afdeeling te onzent op sommige dagen een paniekachtig aanzien te geven. De betrokken fondsen bereikten het laagste niveau van de laatste jaren en hoewel tegen het slot een gering herstel kon intreden, voornamelijk onder den invloed van de opgewekte houding voor aandelen Koninklijke Petroleum Mij., toonen de koersen aan het einde der berichtsperiode toch alle een zeer gevoelige reactie aan. Aandelen in cultuurbanken konden zich hieraan evenmin onttrekken.

Hand aan hand met dezen teruggang liep de daling voor *Petroleumwaarden*. Na een tijdperk van buitengewone vastheid en zelfs van onbewogenheid kwam er plotseling ruim aanbod aan onze markt, vermoedelijk mede veroorzaakt door de liquidatie van posities, die door de daling in suikerwaarden wankel waren geworden. De koers van het hoofdfonds liep dan ook zeer gevoelig terug, tot plotseling op den laatsten dag der berichtsweek een zeer omvangrijke kooplust ontstond, die niet slechts het geleden verlies volkomen deed inhalen, doch het slot bracht op een ongeveer 7 pCt hooger prijsniveau dan dat van de voorgaande week. Aandelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum sloten zich hierbij aan. De vraag scheen te komen van particuliere zijde en werd algemeen niet aan arbitrage of aan buitenlandsche aankopen toegeschreven.

	19 Apr.	22 Apr.	25 Apr.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	174	175 1/2	175	+ 1
Koloniale Bank	187 1/2	178 3/4	178 3/4	- 8 3/4
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	175 1/4	173 3/4	173 3/8	- 1 7/8
Rotterd. Bankvereniging	112 3/4	114 1/4	114 3/4	+ 2
Amst. Superfosfaatfabriek	110	110 3/4	112	+ 2
Van Berkel's Patent	100	95	96 1/2	- 3 1/2
Insulinde Oliefabriek	42	41 3/4	40 1/2	- 1 1/2
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	86 1/2	87 1/2	87 1/2	+ 1
Hollandia Melkproducten	202	200	200 7/8	- 1 1/8
Philips' Gloeilampenfabriek	334	290	309	- 25
R. S. Stokvis & Zonen	578	578	578	
Vereenigde Blikfabrieken	103 3/4	102	102	- 1 3/4
Compania Mercantil Argent.	140	130	138	- 2
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	189	183 1/2	185 3/4	- 13 1/4
Handelsver. Amsterdam	426	400	400 1/2	- 25 1/2
Holl. Transatl. Handelsver.	40	40	40	
Linde Teves & Stokvis	121	117	120	- 1
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	62 1/2	65	70	+ 7 1/2
Tels & Co's Handel-Mij.	58	58 3/4	62	+ 4
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	194 3/4	192 1/2	199	+ 4 1/4
Kon. Petroleum-Mij.	538	529 1/2	545 1/4	+ 7 1/4
Orion Petroleum-Mij.				
Afgest. Aand.	49	48	47	- 2
Steaua Romana Petroleum				
Mij. . . Afgest. Aand.	55 3/4	58	59 1/2	+ 3 3/4
Amsterdam-Rubber-Mij.	99 1/2	96 1/4	100	+ 1 1/2
Nederl.-Rubber-Mij.	50 1/2	48 3/4	51 1/2	+ 1
Oost-Java-Rubber-Mij.	160	154 3/4	158	- 2
Deli-Batavia	452	444	450	- 2
Deli-Maatschappij	465	479	490	+ 25
Medan-Tabak-Maatschappij	335	339	330	- 5
Senembah-Maatschappij	585	567	585	

Omtrent de overige afdelingen ter beurze is niet veel te vermelden. De meeste hebben een apathisch verloop gehad en daarbij eenigszins onregelmatig. Zoo b.v. voor *Tabakken*, die voor enkele soorten sterk gevraagd waren en waar bij andere het aanbod de overhand verkreeg.

Rubbers waren over het algemeen iets vaster van toon, met uitzondering van aandelen Soengay Raja, van welke maatschappij de 6 pCt. obligaties door het niet-voldoen van de Mei-coupon noodlijdend zijn geworden.

Voor *Scheepvaartwaarden* bestond zeer goede belangstelling; op de tegenwoordige koersen begint wat beleggingsvraag te ontstaan.

	19 Apr.	22 Apr.	25 Apr.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	248	251	251	+ 3
„ „ „gem.eig.	230 1/4	235 1/4	240	+ 9 1/4

	19 Apr.	22 Apr.	25 Apr.	Rijzing of daling.
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	120	120	115	- 5
Hollandsche Stoomboot-Mij.	92	92	103	+ 11
Java-China-Japan-Lijn	138	139	139	+ 1
Kon. Hollandsche Lloyd	75 1/2	77 3/4	78 1/2	+ 3
Kon. Ned. Stoomv.-Mij.	119 1/2	123 3/4	125	+ 5 1/2
Koninkl.-Paketaart Mij.	121 3/4	125 1/4	127	+ 5 1/4
Maatschappij Zeevaart	117	119 1/2	119 1/2	+ 2 1/2
Nederl. Scheepvaart-Unie	148 1/4	148 1/4	148 1/8	- 1/8
Nievelt Goudriaan	219 1/2	214 1/2	215	- 4 1/2
Rotterdamsche Lloyd	150 1/2	149	151 1/2	+ 1
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	90	99	105 1/2	+ 15 1/2
„ „ „Nederland”	181 1/2	180 3/8	180 1/2	- 1
„ „ „Noordzee”	43 3/4	38	43 1/4	- 1/2
„ „ „Oostzee”	107	95 1/2	105 1/2	- 1 1/2

De *Amerikaansche markt* was vast voor industriele waarden en eenigszins aangeboden voor spoorwegwaarden.

	19 Apr.	22 Apr.	25 Apr.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	140 1/8	142 5/16	142 5/16	+ 2 1/8
Anaconda Copper	88 1/2	89 15/16	88 1/2	
Un. States Steel Corp.	94 1/4	94 1/8	96 1/8	+ 1 7/8
Atchison Topeka	91	91	93 3/4	+ 2 3/4
Southern Pacific	87 3/4	85 1/8	87 1/2	- 1/4
Union Pacific	132 1/4	132 1/4	132 1/4	
Int. Merc. Marine orig. Com.	16 15/16	15 1/16	16 3/16	- 5/8
„ „ „ „ prefs.	60	60	60	

De *geldmarkt* werd in het verloop der week zeer ruim; prolongatie ten slotte 3 1/2 pCt. na 4 1/4 pCt.

GOEDERENHANDEL. GRANEN.

25 April 1921.

Het weder is over het algemeen zeer koud geweest in West-Europa, doch schade heeft dit zoo goed als niet aan de oogsten gedaan, bijna overal is voldoende regen gevallen, alleen uit Oost-Europa zijn de berichten nog tegenstrijdig. De stemming voor tarwe is in de afgelopen week zeer vast geweest en bijna dagelijks toonden zoowel de Noord-Amerikaansche als de Zuid-Amerikaansche markten aanzienlijke prijsverhoogingen. Op den eersten dag van de nieuwe berichtsweek is evenwel wederom een scherpe reactie ingetreden. Over het algemeen was er voldoende vraag van Europa. In Engeland bleef de vrije tarwe lager aangeboden dan de Regeerings-tarwe, niettegenstaande de verlaging van prijs voor de laatste soort. De Regeeringsvoorraad is niet onbelangrijk verminderd, doch het is toch zeer de vraag, of die geheel geruimd zal zijn op 31 Augustus.

Het is nog steeds Indië, dat slechte berichten over zijn oogsten zendt. De berichten uit de andere exportlanden blijven onveranderd gunstig. Weliswaar was het weder in de Vereenigde Staten ongewoon koud, doch belangrijke schade schijnt dit niet veroorzaakt te hebben. Ook voor maïs was de stemming in de afgelopen week beter en belangrijke zaken kwamen tot stand. De druk van Noord-Amerikaansche maïs verminderde aanmerkelijk, terwijl de attentie voor nieuwen oogst La Plata maïs vermeerdeerde. Ook werden er verschillende ladingen Donau maïs gehandeld, terwijl bovendien de Zuid-Afrikaansche maïs nog steeds de aandacht trekt. Het weder is in Argentinië nog steeds te vochtig, zoodat het nog wel eenigen tijd zal duren vóór de nieuwe maïs op ruime schaal zal geëxporteerd worden; enkele partijen van den nieuwen oogst worden evenwel nu reeds afgeladen.

De prijzen voor gerst zijn vrijwel onveranderd gebleven na eene aanvankelijke rijzing, terwijl ook voor haver geen belangrijke prijzen-fluctuatie valt aan te geven. Bij gebrek aan voorraden blijft er voortdurend goede vraag in Europa voor rogge bestaan, en daar deze voornamelijk uit Noord-Amerika moet komen, en de oogst van dit artikel niet bijzonder groot is, is het begrijpelijk, dat de prijs zelfs hooger geworden is dan voor tarwe. De groote daling in de lijnzaad-prijzen is in de vorige week eindelijk tot staan gekomen. De prijzen in Argentinië toonden van dag tot dag eenige verhooging. Aanvankelijk bleven de prijzen voor lijnolie vrijwel onveranderd, doch toen ten slotte de oliemarkt verbetering begon aan te toonen, en ook de attentie voor koeken vermeerdeerde, werden de verhoogde vorderingen vrij gemakkelijk betaald. Op de verhooging in Argentinië is evenwel een scherpe reactie ingetreden.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Met	Mats Met	Haver Met	Tarwe Met	Mats Met	Lijnzaad Met
23 Apr. '21	128	61 1/4	39	16,20	8,35	14,55
16 Apr. '21	137 1/2	57 3/4	38 3/8	15,90	8,25	13,85
23 Apr. '20	226	165 1/2	95 1/4	24,55	10,40	27,85
23 Apr. '19	226	168 1/4	71 7/8	10,70	5,40	19,55
23 Apr. '18	220	127 1/4	74 7/8	12,05	12,05	23,40
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	25 April 1921	18 April 1921	25 April 1920
Tarwe*	19,—	19,—	38,—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	21,50	21,25	29,75
Maïs (La Plata)	260,—	270,—	410,—
Gerst (48 lb. malting) .. ²⁾	270,—	270,—	485,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ³⁾	15,50	16,—	21,50
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ⁴⁾	160,—	165,—	205,—
Lijnzaad (La Plata)	305,—	285,—	860,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G. ⁵⁾ Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000² K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	18 Apr./23 Apr. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdoak 1920	18 Apr./23 Apr. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdoak 1920	1921	1920
Tarwe	31.241	301.382	110.595	498	7.111	38.031	308.493	148.626
Rogge	8.196	40.900	—	—	—	—	40.900	40.900
Boekweit	549	1.803	2.500	—	500	—	2.303	4.803
Maïs	13.247	288.819	92.740	5.007	28.233	18.924	317.052	111.664
Gerst	2.913	82.888	4.745	115	2.933	120	85.821	4.865
Haver	1.225	3.561	14.050	—	430	—	3.991	14.050
Lijnzaad	15.035	64.422	6.170	—	25.459	2.424	89.881	8.594
Lijnkoek	2.450	53.873	20.523	—	8.875	1.406	62.748	21.929
Tarwemeel	842	7.314	5.779	—	1.070	—	8.384	5.779
Andere meelsoorten	755	11.569	3.198	—	450	100	12.019	3.298

Nederland. Ook deze week gingen de inkoop van Noord-Amerikaansche tarwe voor spoedige verlading op bescheiden schaal voort. Met Duitschland kwamen regelmatig zaken tot stand, ofschoon de verhoogde prijzen slechts moeilijk werden ingewilligd. Aan het einde van de vorige week verbeterde de positie van maïs in onze markt aanzienlijk. De nog vrij groote voorraden bleken voornamelijk in vaste handen te zitten en daar niet onbelangrijke hoeveelheden naar Scandinavië verkocht waren, begonnen de prijzen steeds meer de Amerikaansche noteeringen te volgen. In Amsterdam werden herhaaldelijk partijen geveild van minder goede kwaliteit. Met de betere Noord-Amerikaansche markten, leefde ook de belangstelling voor gerst op en bijna dagelijks kwamen zaken tot stand.

Ook rogge werd bijna dagelijks gehandeld, zij het dan ook in beperkte hoeveelheden.

Er is nog een aanzienlijke hoeveelheid lijnzaad onverkocht in onze havens aanwezig, doch deze wordt gehouden boven den prijs die koopers besteden willen. Er was over het algemeen vrij veel kooplust en verschillende zaken kwamen tot stand.

SUIKER.
NOTEERINGEN.

Data	Amster- dam, per lopende maand	Londen			New York 96 pCt. Centri- fugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Juli/Aug.	Amer. Gran- nulated c.t.f. April/Mei	
20 Apr. '21	f —	Sh. 72/6	Sh. 27/-	Sh. 38/-	\$ cts. 5,64
13 „ '21	„ —	73/-	30/-	39/-	5,77
20 Apr. '20	„ —	84/-	90/-	115/- 116/-	19,56
20 Apr. '19	„ —	64/9	30/-	—	7,28
11 Juli '14	„ 11 1/2	—	—	—	3,28

De in den laatsten tijd gevallen neerslag was in de westelijke gedeelten van de Midden-Europesche biet-suikerdistricten nog niet voldoende voor een krachtige ontwikkeling van het zaad en wordt naar meer regen verlangd.

Ook in Frankrijk zal de met suikerbieten te beplanten oppervlakte groter zijn dan in het vorig jaar; in België en Nederland wordt de uitbreiding op 10 pCt. geraamd, terwijl in Denemarken ongeveer 12 pCt. minder aangeplant zal worden.

De suikermarkten blijven zwak gestemd ten gevolge van de terughoudendheid door koopers getoond.

Te New York ging er zoo goed als niets om en waren verkopers genoodzaakt hunne vraagprijzen telkens te verlagen: Spot centrifugals worden thans met 5,64 genoteerd, terwijl de noteeringen op de termijnmarkt in de afgelopen

week meer dan 1/2 cent teruggelopen zijn tot 3,96 voor April/Mei, 4,06 voor Juli, 4,08 voor September.

Op Cuba waren de wekelijkse ontvangsten belangrijk groter dan verleden jaar, doch is de oogst in zijn geheel nog 400.000 tons ten achter, terwijl de voorraden op het eiland zelf niet buitensporig zijn.

De laatste statistiek luidt:

	1921	1920	1919
Weekontvangst tot 16 April	152.000	115.464	141.862 tons
Tot. ontv. sed. 1 Dec.-16 Ap.	1.877.000	2.283.993	2.159.101 „
Werkende fabrieken	196	179	195
Weekexport tot 16 April..	95.000	104.612	81.316 „
Tot. exp. sed. 1 Jan.-16 Apr.	968.000	1.595.937	1.187.809 „
Totale voorraad 16 April..	954.000	657.765	971.140 „

Op de Londensche markt doet naast de flauwe stemming in Amerika de kolenstaking nog altijd haar remmenden invloed gelden en is de lust om zaken op verrijden termijn te doen gering. De raffinadeurs hebben den prijs van hun product verlaagd en ook op de termijnmarkt liepen de noteeringen terug tot sh. 23/6 voor Juni/ Juli, sh. 23/- voor Aug., 22/3 voor Sept. en 21/6 voor October, basis 96.

In Holland ging er noch in kristal noch in loco Javasuiker iets van betekenis om, de noteeringen zijn f 42,50, resp. f 41,—.

Op Java bewegen zich de prijzen voor nieuwen oogst in dalende richting, en wisselden in de tweede hand eenige partijen van eigenaar tot f 18,— en f 17 1/2. Afdoeningen door de Producenten Vereeniging werden niet gemeld.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 20 April 1921.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn deze week weinig veranderd. Verkopers zijn nog al vasthoudend en trachten zelfs hogere prijzen te verkrijgen. Dit wordt echter wel moeilijk gemaakt door de zeer verwarde toestanden in de textielindustrie ten gevolge van de staking in de kolennijnen, hoewel men toch moet toegeven, dat de algemeene stemming vaster is. Prijzen van Egyptische katoen blijven nog al fluctueeren en zijn per saldo weer iets hooger.

De verbetering in de prijzen van Amerikaansche garens, die wij verleden week berichtten, heeft verderen voortgang gemaakt en de vraag voor 40er Mule, zoowel voor Calcutta als Madras, houdt nog aan. Ook zijn er in Schotland nog al zaken gedaan in 44er voor de verrijden, terwijl er ook belangstelling bestaat voor 40/2 voor Bombay. De vraag van het Vasteland blijft kalm en ook in Egyptische garens gaat bijna niets om.

Hoewel het gevaar voor een algemeene staking over is,

schijnt een overeenkomst met de mijnwerkers nog niet zeer nabij te zijn, zoodat zaken in manufacturen daaronder nog te lijden hebben en verkoopers dan ook de stakersclausule moeten handhaven. Dit houdt in vele gevallen zaken tegen, hoewel de stemming wel wat beter schijnt en men meer zaken verwacht, zoodra de staking over is. Er zijn verschillende aanvragen aan de markt en er is ook nog al wat gedaan, zoowel in lichte gebleekte goederen als ook in bedrukte manufacturen. De beste berichten komen van Calcutta, doch ook andere markten en het Verre Oosten toonen geregeld belangstelling.

13 Apr. 20 Apr. Oost. koersen. 13 Apr. 20 Apr.
 Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië 1/3 1/4 1/3 1/4
 F.G.F. Sakellaridis 17,50 17,75 T.T. op Hongkong 2/6 2/7
 G.F. No. 1 Oomra 4,10 4,25 T.T. op Shanghai 3/2 1/4 3/3 1/4

Noteering voor Loco-Katoen.
 (Middling Uplands).

	25 Apr. '21	18 Apr. '21	11 Apr. '21	26 Apr. '20	25 Apr. '19
New York voor Middling ...	12,20 c	12,30 c	12,25 c	42,— c	29,25 c
New Orleans voor Middling	11,25 c	11,25 c	11,25 c	41,25 c	27,63 c
Liverpool voor Fy Middling	7,89 ¹⁾	8,31 d	8,11 d	26,70 d	18,53 d

¹⁾ 22 April 1921.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
 (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '20 tot 22 April '21	Overeenkomstige perioden	
		1919-1920	1918-1919
Ontvangsten Gulf-Havens..	4053	3854	2987
„ Atlant. Havens	1204	2756	1860
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1304	2731	1757
„ „ 't Vasteland.	2635	2719	2011
„ „ Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	22 April '21	23 April '20	25 April '19
Amerik. havens.....	1463	1225	1262
Binnenland.....	1529	1116	1391
New York	—	39	84
New Orleans	—	363	437
Liverpool	970	1132	654

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
23 April 1921	558.000	8.570	2.790.000	10.600	8 7/8
16 „ 1921	540.000	8.495	2.783.000	10.200	8 7/8
9 „ 1921	539.000	8.495	2.791.000	10.200	8 1/2
23 April 1920	316.000	10.625	2.598.000	¹⁾	16 3/8

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
23 Apr. 1921	76.000	2.503.000	177.000	8.974.000
23 Apr. 1920	50.000	2.087.000	27.000	3.767.000

¹⁾ Nominaal 15.000 tot 14.000.

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

De stemming der exotische huidenmarkt blijft voortdurend vast en er worden van La Plata wederom belangrijke verkoopen gemeld, voornamelijk voor Noord-Amerika. Naar Europa werden circa 10,000 huiden verkocht. Voor Saladeros worden hogere prijzen verlangd. Liverpool meldt aanzienlijke transacties en in 't algemeen is in Engeland

zoowel voor Buitenlandsche, als Inlandsche huiden eene rijzing te constateeren.

Antwerpen verkocht 9400 huiden. Hier werden 5/6000 huiden afgedaan.

In Inlandsche huiden komen tot hooge prijzen zaken tot stand.

Nuchtere kalfsvellen. Nu het seizoen ongeveer ten einde is, worden de prijzen omhoog gedreven, doch Amerika weigert de verhoogde prijzen aan te leggen. Vette vellen kalm. Pinken worden tot bestaande prijzen verhandeld.

Looistoffen genieten meer attentie en korte looistoffen worden hooger gehouden. Quebracho wordt op £ 21,10 verhandeld.

23 April 1921.

RUBBER.

Gedurende de afgelopen week was de markt wederom zeer rustig en ging er weinig om. De inschrijving in Amsterdam verliep in overeenstemming met den algemeenen toestand vrij flauw en werden ongeveer 110 tons, voornamelijk sheets, van de aangeboden 500 tons tot nog al onregelmatige prijzen verkocht.

De noteeringen luiden:	ende voorafgaande week:
Prima Crêpe loco	57 c. 58 1/2 c.
„ „ Mei/Juni	57 1/2 „ 59 „
„ „ Juli/Sept.	61 „ 61 „
Smoked Sheets loco	50 „ 50 „
„ „ Mei/Juni	51 „ 50 1/2 „
„ „ Juli/Sept.	53 „ 53 „

25 April 1921.

COPRA.

De markt was deze week vaster gestemd en was er in 't algemeen meer vraag.

De noteeringen zijn thans:

Java f.m.s. loco.....	f 32,50
Ned.-Ind. f.m.s. Januari/Maart	„ 32,25
„ „ „ Februari/April	„ 31,75
„ „ „ Maart/Mei	„ 31,25
„ „ „ April/Juni	„ 31,—
Ceylon stoomend	„ 33,50

25 April 1921.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Ijzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Loed	Zink
25 Apr. 1921..	nom.	70.2/6	174.2/6	20.15/-	26.-/-
18 Apr. 1921..	nom.	69.15/-	169.2/6	20.12/6	25.17/6
26 Apr. 1920..	nom.	103.7/6	347.-/-	40.10/-	49.-/-
29 Apr. 1919..	nom.	76.15/-	226.-/-	24.5/-	35.10/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.
SCHEEPVAART.

Veertiendaagsch overzicht.

De staking in Engeland heeft haar invloed op de vrachtenmarkt doen gevoelen gedurende de laatste 14 dagen. Door gebrek aan bunkers worden tal van stoomschepen in Engelsche havens opgehouden, met het gevolg, dat er weldra een tekort aan tonnage zal ontstaan voor thuiskomende ladingen. In Noord-Amerika zijn echter tal van booten opgelegd, welke bij een rijzing in de vrachten dadelijk in de vaart gebracht zullen worden, zoodat dit een rem vormt voor een werkelijk aanzienlijke rijzing in vrachten van daar.

De vraag naar Amerikaansche steenkolen in Europa is bovendien gebleken niet zoo groot te zijn als wel verwacht werd. Wel zijn er ladingen onderweg, zelfs naar Engelsche havens. De vraag voor ruimte naar de Eilanden en andere bunkerstations is iets grooter en naar Las Palmas kan 30/- of iets meer worden gemaakt.

Ook de kolenvracht naar La Plata havens is opgelopen. Er werd \$ 6,35 afgesloten naar up river, terwijl waarschijnlijk nu nog \$ 6,— voor down river kan worden gemaakt op Welsh charter.

Zwaar graan van Montreal noteert 6/6 tot 9/6 per quarter, terwijl van de Northern range ongeveer 6/3 het cijfer is. Van de Gulf naar West-Italië is tot 8/- afgesloten.

De invloed van de staking heeft zich op de La Plata-markt in sterkere mate doen gevoelen en voor prompte booten is zelfs tot 42/6 betaald. De invloed van de staking, ook al komt deze vandaag of morgen tot een einde, zal zich daar nog wel minstens twee maanden lang door één tekort aan tonnage kenbaar maken en booten, welke belading kunnen geven tot en met Juli worden dan ook bevracht tot 42/6. Op het oogenblik is het geldende cijfer voor Juni/Juli echter 40/- of iets daarboven. Indien de staking nog eenigen tijd voortduurt, kan men waarschijnlijk nog hogere vrachten verwachten, daar Engelsche booten niet kunnen uitvaren.

In het Oosten blijven de vrachten ongeveer op dezelfde hoogte met Bombay on deadweight 22/6.

Er bestaat een goede vraag naar ruimte voor steenkolen van Japan, Australië en Zuid-Afrika naar Java, Singapore, etc.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
18/23 April 1921	—	—	6/3	6/3	40/6	40/6
11/16 " 1921	—	—	6/6	6/6	41/-	41/-
19/24 April 1920	—	—	—	10/6 ¹⁾	120/-	112/6 ¹⁾
21/26 April 1919	—	—	21/-	8/6	252/6	62/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹⁾	1/11 ¹⁾	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rieter	Rotterdam	Gothenburg
18/23 April '21	—	—	17/6	—	—	—
11/16 " '21	—	—	—	—	—	—
19/24 April '20	40/-	65/-	75/-	38/9	—	—
21/26 April '19	28/- ¹⁾	47/8	45/-	—	f 10,-	kr. 52½
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
18/23 April 1921....	—	—	—	37/6
11/16 " 1921....	22/6	35/-	—	37/6
19/24 April 1920....	110/-	140/-	—	130/-
21/26 April 1919....	75/-	75/- ¹⁾	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Verschenen:

Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3,—.

Gebonden f 4.75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van

f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richt men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hooghweg 122, onder gelijktijdige remise per postwissel of op postchèque en girorekening No. 8408, Rotterdam.

ADVERTENTIËN

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM
Telefoon 3600

's-GRAVENHAGE
Telefoon H 280, 300

GRONINGEN
Telefoon 1555

AMSTERDAM
Telefoon N 5580

LEEÛWARDEN

ARNHEM
Telefoon 2723

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc. in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.
PROSPECTUS GRATIS.

ONTVANG- EN BETAALKAS.

NIEUWE DOELENSTRAAT 20-22, AMSTERDAM.

Rentevergoeding voor gelden à deposito:

met 1 dag opzegging 2 %

Bedragen tot f 20.000,— terstond betaalbaar.

met 10 dagen opzegging 2¼ %

Voor andere termijnen op nader overeen te komen voorwaarden.

OPEN EN GESLOTEN BEWAARDEVIJG VOLGENS REGLEMENT.

SAFE-DEPOSIT-INRICHTING.

GEOPEND: op Werkdagen van 8¼ v.m. tot 4½ uur n.m.

op Zaterdagen en Beursvacantiedagen van 8¼ v.m. tot 12 uur.

Loketten van f 2,50 per maand — f 10,— per jaar — en hooger te huur voor bij de Directie bekende of geïntroduceerde personen.

